

Službeni list

Europske unije

L 86

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Godište 66.

24. ožujka 2023.

Sadržaj

II. Nezakonodavni akti

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

- ★ Odluka Vijeća (EU) 2023/676 od 20. ožujka 2023. o potpisivanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Republike Čilea na temelju članka XXVIII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994. o izmjeni koncesija za sve carinske kvote uvrštene u raspored EU-a CLXXV. zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije 1

UREDBE

- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/677 od 17. ožujka 2023. o odobrenju izmjene specifikacije koja nije manja za naziv upisan u registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla („Ricotta di Bufala Campana” (ZOI)) 3
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/678 od 17. ožujka 2023. o upisu naziva u registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla („Slavonska kobasica” (ZOZP)) 5
- ★ Uredba Komisije (EU) 2023/679 od 23. ožujka 2023. o izmjeni priloga II. i III. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za piridaben, piridat, piriproksifen i triklopir u ili na određenim proizvodima ⁽¹⁾ 6
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/680 od 23. ožujka 2023. o odobravanju alkil (C₁₂₋₁₆) dimetilbenzil amonijeva klorida (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) kao aktivne tvari za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 1 u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ 41

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Akti čiji su naslovi tiskani običnim slovima su oni koji se odnose na svakodnevno upravljanje poljoprivrednim pitanjima, a općenito vrijede ograničeno razdoblje.

Naslovi svih drugih akata tiskani su masnim slovima, a prethodi im zvjezdica.

HR

PREPORUKE

- ★ Preporuka Komisije (EU) 2023/681 od 8. prosinca 2022. o postupovnim pravima osumnjičenika i optuženika u istražnom zatvoru i o materijalnim uvjetima ograničenja slobode 44
- ★ Preporuka Komisije (EU) 2023/682 od 16. ožujka 2023. o uzajamnom priznavanju odluka o vraćanju i ubrzavanju vraćanja pri provedbi Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća 58

POSLOVNICI

- ★ Delegirana odluka br. 17–2023 Upravnog odbora Revizorskog suda od 1. ožujka 2023. o provedbenim pravilima za postupanje s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED na Europskom revizorskom sudu 65

II.

(Nezakonodavni akti)

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2023/676

od 20. ožujka 2023.

o potpisivanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije i Republike Čilea na temelju članka XXVIII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994. o izmjeni koncesija za sve carinske kvote uvrštene u raspored EU-a CLXXV. zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 15. lipnja 2018. ovlastilo Komisiju za otvaranje pregovora na temelju članka XXVIII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994. o raspodjeli carinskih kvota uvrštenih u raspored EU-a CLXXV. zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije.
- (2) Pregovori s Republikom Čileom zaključeni su te je 1. prosinca 2022. parafiran Sporazum između Europske unije i Republike Čilea na temelju članka XXVIII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994. o izmjeni koncesija za sve carinske kvote uvrštene u raspored EU-a CLXXV. zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije („Sporazum“),
- (3) Sporazum bi trebalo potpisati,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se potpisivanje u ime Unije Sporazuma između Europske unije i Republike Čilea na temelju članka XXVIII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994. o izmjeni koncesija za sve carinske kvote uvrštene u raspored EU-a CLXXV. zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, podložno sklapanju navedenog sporazuma ⁽¹⁾.

Članak 2.

Predsjednika Vijeća ovlašćuje se da odredi jednu ili više osoba ovlaštenih za potpisivanje Sporazuma u ime Unije.

⁽¹⁾ Tekst Sporazuma objavit će se zajedno s odlukom o njegovu sklapanju.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. ožujka 2023.

Za Vijeće
Predsjednik
P. KULLGREN

UREDBE

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/677

od 17. ožujka 2023.

o odobrenju izmjene specifikacije koja nije manja za naziv upisan u registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla („Ricotta di Bufala Campana” (ZOI))

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 52. stavak 2.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 50. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1151/2012 u vezi s njezinim člankom 53. stavkom 1. prvim podstavkom Komisija je ispitala zahtjev Italije za odobrenje izmjene specifikacije za zaštićenu oznaku izvornosti „Ricotta di Bufala Campana”, registriranu u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 634/2010 ⁽²⁾.
- (2) Budući da predmetna izmjena nije manja u smislu članka 53. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1151/2012, Komisija je u skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) te uredbe objavila zahtjev za izmjenu u *Službenom listu Europske unije* ⁽³⁾.
- (3) Budući da Komisiji nije dostavljen ni jedan obrazloženi prigovor u smislu članka 51. Uredbe (EU) br. 1151/2012, izmjenu specifikacije potrebno je odobriti,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Odobrava se izmjena specifikacije objavljena u *Službenom listu Europske unije* povezana s nazivom „Ricotta di Bufala Campana” (ZOI).

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

⁽¹⁾ SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 634/2010 od 19. srpnja 2010. o upisu naziva u registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla („Ricotta di Bufala Campana” (ZOI)) (SL L 186, 20.7.2010., str. 14.).

⁽³⁾ SL C 452, 29.11.2022., str. 44.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. ožujka 2023.

Za Komisiju,
u ime predsjednice,
Janusz WOJCIECHOWSKI
Član Komisije

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/678**od 17. ožujka 2023.****o upisu naziva u registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla („Slavonska kobasica” (ZOZP))**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 52. stavak 2.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 50. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1151/2012, zahtjev Hrvatske za upis naziva „Slavonska kobasica” u registar objavljen je u *Službenom listu Europske unije* ⁽²⁾.
- (2) Budući da Komisiji nije dostavljen ni jedan prigovor u smislu članka 51. Uredbe (EU) br. 1151/2012, naziv „Slavonska kobasica” potrebno je upisati u registar,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Naziv „Slavonska kobasica” (ZOZP) upisuje se u registar.

Naziv iz prvog stavka odnosi se na proizvod iz razreda 1.2. Mesni proizvodi (kuhani, usoljeni, dimljeni itd.) iz Priloga XI. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 668/2014. ⁽³⁾**Članak 2.**Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. ožujka 2023.

Za Komisiju,
u ime predsjednice,
Janusz WOJCIECHOWSKI
Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

⁽²⁾ SL C 454, 30.11.2022., str. 119.

⁽³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 668/2014 od 13. lipnja 2014. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL L 179, 19.6.2014., str. 36.).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/679

od 23. ožujka 2023.

o izmjeni priloga II. i III. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za piridaben, piridat, piriproksifen i triklopir u ili na određenim proizvodima

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 14. stavak 1. točku (a),

budući da:

- (1) Maksimalne razine ostataka (MRO) za piridaben, piridat i triklopir utvrđene su u Prilogu II. Uredbi (EZ) br. 396/2005. MRO-i za piriproksifen utvrđeni su u dijelu A Priloga III. toj uredbi.
- (2) Kad je riječ o piridabenu, u skladu s člankom 6. stavcima 2. i 4. Uredbe (EZ) br. 396/2005 podnesen je zahtjev za uvozne tolerance u pogledu uporabe te tvari u Sjedinjenim Američkim Državama na grejpu. Podnositelj zahtjeva dostavio je podatke iz kojih je vidljivo da odobrene uporabe te tvari na toj kulturi u Sjedinjenim Američkim Državama dovode do toga da ostaci prekoračuju MRO utvrđen u Uredbi (EZ) br. 396/2005 i da je potreban viši MRO za piridaben kako bi se izbjegle trgovinske zapreke pri uvozu te kulture u Uniju.
- (3) Kad je riječ o piridatu, podnesen je zahtjev za izmjenu postojećeg MRO-a za vlasac u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 396/2005. Za piriproksifen takav je zahtjev podnesen za marelicu i breskvu. Za triklopir takav je zahtjev podnesen za naranču, limun i mandarinu.
- (4) U skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 396/2005 predmetne države članice ocijenile su sve te zahtjeve i Komisiji dostavile izvješća o ocjeni.
- (5) Europska agencija za sigurnost hrane („Agencija”) ocijenila je te zahtjeve i izvješća o ocjeni, posebno ispitavši rizike za potrošače i, prema potrebi, za životinje, te je dala obrazložena mišljenja o predloženim MRO-ima ⁽²⁾. Ta je mišljenja dostavila podnositeljima zahtjeva, Komisiji i državama članicama te ih je učinila dostupnima javnosti.
- (6) Kad je riječ o piridatu, Agencija je napomenula da je nedostatak podataka o analitičkim metodama za određivanje ostataka piridata, koji je utvrđen u okviru preispitivanja MRO-a u skladu s člankom 12. Uredbe (EZ) br. 396/2005 ⁽³⁾ za tu aktivnu tvar, otklonjen u Unijinu stručnom pregledu pesticida za aktivnu tvar piridat ⁽⁴⁾, u kojem je utvrđena dostatno validirana metoda. Stoga je primjereno izbrisati odgovarajuće bilješke u Prilogu II. Uredbi (EZ) br. 396/2005 koje se odnose na nedostatak podataka.

⁽¹⁾ SL L 70, 16.3.2005., str. 1.

⁽²⁾ Znanstvena izvješća Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) dostupna su na internetu: <http://www.efsa.europa.eu>.
Reasoned Opinion on the setting of an import tolerance for pyridaben in grapefruits (Obrazloženo mišljenje o utvrđivanju uvozne tolerance za piridaben u grejpu). *EFSA Journal* 2022.;20(9):7553.

Reasoned Opinion on the modification of the existing maximum residue level for pyridate in chives (Obrazloženo mišljenje o izmjeni postojeće maksimalne razine ostataka za piridat u vlascu). *EFSA Journal* 2022.;20(8):7537.

Reasoned Opinion on the modification of the existing maximum residue levels for pyriproxyfen in apricots and peaches (Obrazloženo mišljenje o izmjeni postojećih maksimalnih razina ostataka za piriproksifen u marelici i breskvi). *EFSA Journal* 2022.;20(9):7567.

Reasoned Opinion on the modification of the existing maximum residue levels for triclopyr in oranges, lemons and mandarins (Obrazloženo mišljenje o izmjeni postojećih maksimalnih razina ostataka za triklopir u naranči, limunu i mandarinu). *EFSA Journal* 2022.;20(8):7545.

⁽³⁾ *Reasoned opinion on the review of the existing maximum residue levels (MRLs) for pyridate, according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005* (Obrazloženo mišljenje o preispitivanju postojećih maksimalnih razina ostataka (MRO) za piridat u skladu s člankom 12. Uredbe (EZ) br. 396/2005). *EFSA Journal* 2012.;10(4):2687.

⁽⁴⁾ *Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance pyridate* (Zaključak o stručnom pregledu procjene rizika od uporabe aktivne tvari piridat kao pesticida). *EFSA Journal* 2014.;12(8):3801, 84 str.

- (7) Kad je riječ o MRO-ima za triklopir u naranči, limunu i mandarini, Agencija je navela da su dostavljeni podaci dostatni za predlaganje nižeg MRO-a u iznosu od 0,07 mg/kg na temelju predviđene uporabe. Međutim, Agencija je napomenula da su u okviru preispitivanja MRO-a u skladu s člankom 12. za tu aktivnu tvar, koje je još u tijeku, potrebni potvrdni podaci kojima se potkrepljuje postojeći MRO od 0,1 mg/kg te je stoga zaključila da je potrebno da upravitelji rizikom izvrše daljnje razmatranje. Dok se potvrdni podaci ne ocijene, odlučeno je da je primjereno zadržati postojeći privremeni MRO od 0,1 mg/kg.
- (8) Kad je riječ o izmjenama MRO-â koje su podnositelji zahtjeva zatražili za sve četiri tvari, Agencija je zaključila da su ispunjeni svi uvjeti u pogledu potpunosti dostavljenih podataka i da su izmjene MRO-â koje su zatražili podnositelji zahtjeva prihvatljive u pogledu sigurnosti potrošača na temelju procjene izloženosti potrošača za 27 specifičnih europskih potrošačkih skupina. Tim je zaključkom Agencija uzela u obzir najnovije podatke o toksikološkim svojstvima tvari. Nije utvrđen rizik od prekoračenja prihvatljivog dnevnog unosa ili akutne referentne doze ni pri dugotrajnom izlaganju tim tvarima konzumiranjem svih prehrambenih proizvoda koji ih mogu sadržavati ni pri kratkotrajnom izlaganju zbog konzumiranja velike količine relevantnih proizvoda.
- (9) Na temelju obrazloženih mišljenja Agencije te uzimajući u obzir relevantne čimbenike iz članka 14. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 396/2005 predložene izmjene MRO-â ispunjavaju uvjete iz članka 14. stavka 2. te uredbe.
- (10) Uredbu (EZ) br. 396/2005 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (11) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilozi II. i III. Uredbi (EZ) br. 396/2005 mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. ožujka 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilozi II. i III. Uredbi (EZ) br. 396/2005 mijenjaju se kako slijedi:

1. u Prilogu II. stupci koji se odnose na piridaben, piridat i triklopir zamjenjuju se sljedećim:

„PRILOG II.

Ostaci pesticida i maksimalne razine ostataka (mg/kg)

Brojčana oznaka	Skupine i primjeri pojedinačnih proizvoda na koje se odnose maksimalne razine ostataka (MRO) ⁽⁴⁾	Piridaben (F)	Piridat (zbroj piridata, njegova produkta hidrolize CL 9673 (6-kloro-4-hidroksi-3-fenilpiridazin) i konjugata CL 9673 koji se mogu hidrolizirati, izražen kao piridat)	Triklopir
010000	VOĆE, SVJEŽE ili SMRZNUTO; ORAŠASTI PLODOVI		0,05 *	
011000	Agrumi			
0110010	Grejp	0,5		0,1(+)
0110020	Naranča	0,3		0,1(+)
0110030	Limun	0,3		0,1(+)
0110040	Limeta	0,3		0,01 *
0110050	Mandarina	0,3		0,1(+)
0110990	Ostalo (2)	0,3		0,01 *
012000	Orašasti plodovi	0,05		0,01 *
0120010	Bademi			
0120020	Brazilski orasi			
0120030	Indijski oraščići			
0120040	Kesteni			
0120050	Kokosovi orasi			

0120060	Lješnjaci			
0120070	Makadamije/australski oraščići			
0120080	Pekan orasi			
0120090	Pinjoli			
0120100	Pistacije			
0120110	Orasi			
0120990	Ostalo (2)			
0130000	Jezgričavo voće	0,9		
0130010	Jabuka	(+)		0,05(+)
0130020	Kruška	(+)		0,05(+)
0130030	Dunja	(+)		0,01 *
0130040	Mušmula	(+)		0,01 *
0130050	Nešpula/japanska mušmula	(+)		0,01 *
0130990	Ostalo (2)			0,01 *
0140000	Koštuničavo voće			
0140010	Marelica	0,3(+)		0,05(+)
0140020	Trešnja (slatka)	0,01 *		0,01 *
0140030	Breskva	0,3(+)		0,05(+)
0140040	Šljiva	0,01 *		0,01 *
0140990	Ostalo (2)	0,01 *		0,01 *
0150000	Bobičasto i sitno voće			0,01 *
0151000	(a) grožđe	0,01 *		
0151010	Stolno grožđe			
0151020	Vinsko grožđe			
0152000	(b) jagode	0,9		
0153000	(c) jagodičasto voće	0,01 *		

0153010	Kupine			
0153020	Ostružnice			
0153030	Maline (crvene i žute)			
0153990	Ostalo (2)			
0154000	(d) drugo sitno voće i bobice	0,01 *		
0154010	Borovnice			
0154020	Brusnice			
0154030	Ribizi (bijeli, crni i crveni)			
0154040	Ogrozd (crveni, zeleni i žuti)			
0154050	Šipak			
0154060	Dud (bijeli i crni)			
0154070	Azarola/mediteranska mušmula/mušmulasti glog			
0154080	Bobice bazge			
0154990	Ostalo (2)			
0160000	Razno voće	0,01 *		
0161000	(a) s jestivom korom			0,01 *
0161010	Datulja			
0161020	Smokva			
0161030	Stolna maslina			
0161040	Kumkvat			
0161050	Karambola			
0161060	Kaki/japanska jabuka			
0161070	Jamun			
0161990	Ostalo (2)			
0162000	(b) s nejestivom korom, manje			
0162010	Kivi (crveni, zeleni i žuti)			0,15

0162020	Liči			0,01 *
0162030	Marakuja			0,01 *
0162040	Indijska smokva/plod kaktusa			0,01 *
0162050	Zvezdasta jabuka			0,01 *
0162060	Virginijski draguni/Virginijski kaki			0,01 *
0162990	Ostalo (2)			0,01 *
0163000	(c) s nejestivom korom, veće			0,01 *
0163010	Avokado			
0163020	Banana			
0163030	Mango			
0163040	Papaja			
0163050	Nar/šipak			
0163060	Tropska jabuka			
0163070	Guava			
0163080	Ananas			
0163090	Kruhovac			
0163100	Durian			
0163110	Bodljikava anona/guanabana			
0163990	Ostalo (2)			
0200000	POVRĆE, SVJEŽE ili SMRZNUTO			
0210000	Korjenasto i gomoljasto povrće	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0211000	(a) krumpir			
0212000	(b) tropsko korjenasto i gomoljasto povrće			
0212010	Kasava/manioka			
0212020	Slatki krumpir			
0212030	Jam			

0212040	Maranta			
0212990	Ostalo (2)			
0213000	(c) ostalo korjenasto i gomoljasto povrće osim šećerne repe			
0213010	Cikla			
0213020	Mrkva			
0213030	Celer korjenaš			
0213040	Hren			
0213050	Čičoka			
0213060	Pastrnjak			
0213070	Korijen peršina			
0213080	Rotkve			
0213090	Turovac/bijeli korijen			
0213100	Stočna koraba			
0213110	Repa			
0213990	Ostalo (2)			
0220000	Lukovičasto povrće	0,01 *		0,01 *
0220010	Češnjak		0,05 *	
0220020	Crveni luk		0,05 *	
0220030	Ljutika		0,05 *	
0220040	Mladi luk i velški luk		1	
0220990	Ostalo (2)		0,05 *	
0230000	Plodovito povrće		0,05 *	0,01 *
0231000	(a) Solanaceae (pomoćnice) i Malvaceae (sljezovke)			
0231010	Rajčica	0,15		
0231020	Paprika	0,3		
0231030	Patlidžan	0,15		

0231040	Bamija	0,01 *		
0231990	Ostalo (2)	0,01 *		
0232000	(b) tikvenjače s jestivom korom	0,15		
0232010	Krastavac			
0232020	Mali krastavac za kiselenje			
0232030	Tikvice			
0232990	Ostalo (2)			
0233000	(c) tikvenjače s nejestivom korom	0,01 *		
0233010	Dinja			
0233020	Bundeva			
0233030	Lubenica			
0233990	Ostalo (2)			
0234000	(d) slatki kukuruz	0,01 *		
0239000	(e) ostalo plodovito povrće	0,01 *		
0240000	Kupusnjače (uz izuzetak korijena kupusnjača i kultura kupusnjača s mladim listovima)	0,01 *		0,01 *
0241000	(a) kupusnjače koje cvjetaju		0,05 *	
0241010	Brokula			
0241020	Cvjetača			
0241990	Ostalo (2)			
0242000	(b) glavate kupusnjače			
0242010	Kelj pupčar		0,05 *	
0242020	Glavati kupus		1,5	
0242990	Ostalo (2)		0,05 *	
0243000	(c) lisnate kupusnjače			
0243010	Pekinški kupus		0,05 *	
0243020	Kelj		0,2	
0243990	Ostalo (2)		0,05 *	

0244000	(d) korabe		0,05 *	
0250000	Lisnato povrće, začinsko bilje i jestivi cvjetovi			
0251000	(a) salate i salatno bilje	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0251010	Matovilac			
0251020	Salata			
0251030	Širokolisna endivija			
0251040	Vrtna grbica te ostale klice i izdanci			
0251050	Barica			
0251060	Rikola			
0251070	Crvena gorušica			
0251080	Kulture s mladim listovima (uključujući vrste roda <i>Brassica</i>)			
0251990	Ostalo (2)			
0252000	(b) špinat i slični listovi	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0252010	Špinat			
0252020	Tušt			
0252030	Blitva			
0252990	Ostalo (2)			
0253000	(c) listovi vinove loze i slične vrste	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0254000	(d) potočarke	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0255000	(e) cikorije	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0256000	(f) začinsko bilje i jestivi cvjetovi	0,02 *		0,02 *
0256010	Vrtna krasuljica		0,05 *	
0256020	Vlasac		1,5	
0256030	Lišće celera		0,3	
0256040	Peršin		0,05 *	
0256050	Kadulja		0,05 *	

0256060	Ružmarin		0,05 *	
0256070	Majčina dušica/timijan		0,05 *	
0256080	Bosiljak i jestivi cvjetovi		0,05 *	
0256090	Lovor		0,05 *	
0256100	Estragon		0,05 *	
0256990	Ostalo (2)		0,05 *	
0260000	Mahunarke		0,05 *	0,01 *
0260010	Grah (s mahunama)	0,2(+)		
0260020	Grah (bez mahuna)	0,01 *		
0260030	Grašak (s mahunama)	0,01 *		
0260040	Grašak (bez mahuna)	0,01 *		
0260050	Leća	0,01 *		
0260990	Ostalo (2)	0,01 *		
0270000	Stabljičasto povrće	0,01 *		0,01 *
0270010	Šparoge		0,05 *	
0270020	Karda		0,05 *	
0270030	Trakasti celer		0,05 *	
0270040	Slatki komorač		0,05 *	
0270050	Artičoka		0,05 *	
0270060	Poriluk		1	
0270070	Rabarbara		0,05 *	
0270080	Mladice bambusa		0,05 *	
0270090	Palmine srčike		0,05 *	
0270990	Ostalo (2)		0,05 *	
0280000	Gljive, mahovine i lišajevi	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0280010	Kultivirane gljive			

0280020	Divlje gljive			
0280990	Mahovine i lišajevi			
0290000	Alge i prokariotski organizmi	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0300000	MAHUNARKE	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0300010	Grah			
0300020	Leća			
0300030	Grašak			
0300040	Lupine			
0300990	Ostalo (2)			
0400000	SJEME ULJARICA I PLODOVI ULJARICA	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0401000	Sjeme uljarica			
0401010	Sjemenke lana			
0401020	Kikiriki			
0401030	Sjemenke maka			
0401040	Sjemenke sezama			
0401050	Sjemenke suncokreta			
0401060	Sjemenke uljane repice			
0401070	Soja			
0401080	Sjemenke gorušice			
0401090	Sjemenke pamuka			
0401100	Bučine sjemenke			
0401110	Sjemenke šafranike			
0401120	Sjemenke borača			
0401130	Sjemenke zubastog lanka			
0401140	Sjemenke konoplje			
0401150	Ricinus			
0401990	Ostalo (2)			

0402000	Plodovi uljarica			
0402010	Masline za proizvodnju ulja			
0402020	Košnice uljne palme			
0402030	Plodovi uljne palme			
0402040	Kapok			
0402990	Ostalo (2)			
0500000	ŽITARICE	0,01 *	0,05 *	
0500010	Ječam			0,01 *
0500020	Heljda i ostale pseudožitarice			0,01 *
0500030	Kukuruz			0,01 *
0500040	Proso			0,01 *
0500050	Zob			0,01 *
0500060	Riža			0,3(+)
0500070	Raž			0,01 *
0500080	Sirak			0,01 *
0500090	Pšenica			0,01 *
0500990	Ostalo (2)			0,01 *
0600000	ČAJEVI, KAVA, BILJNE INFUZIJE, KAKAO I ROGAČI	0,05 *		0,05 *
0610000	Čajevi		0,05 *	
0620000	Zrna kave		0,05 *	
0630000	Biljne infuzije			
0631000	(a) iz cvjetova		2	
0631010	Rimska kamilica			
0631020	Hibiskus			
0631030	Ruža			
0631040	Jasmin			
0631050	Lipa			
0631990	Ostalo (2)			

0632000	(b) iz listova i začinskog bilja		2	
0632010	Jagoda			
0632020	Rooibos			
0632030	Mate čaj/maté			
0632990	Ostalo (2)			
0633000	(c) iz korijena		0,05 *	
0633010	Odoljen			
0633020	Ginseng			
0633990	Ostalo (2)			
0639000	(d) iz svih drugih dijelova biljke		0,05 *	
0640000	Kakao u zrnu		0,05 *	
0650000	Rogač		0,05 *	
0700000	HMELJ	0,05 *	0,05 *	0,05 *
0800000	ZAČINI			
0810000	Začini od sjemenki	0,05 *	0,15	0,05 *
0810010	Anis			
0810020	Crni kim			
0810030	Celer			
0810040	Korijandar			
0810050	Kumin			
0810060	Kopar			
0810070	Komorač			
0810080	Grozdasta piskavica/grčka djetelina			
0810090	Muškatni oraščić			
0810990	Ostalo (2)			
0820000	Začini od plodova	0,05 *	0,15	0,05 *

0820010	Piment			
0820020	Sečuanski papar			
0820030	Kim			
0820040	Kardamom			
0820050	Bobice kleke/borovice			
0820060	Papar (bijeli, crni i zeleni)			
0820070	Vanilija			
0820080	Tamarind/indijska datulja			
0820990	Ostalo (2)			
0830000	Začini od kore	0,05 *	0,05 *	0,05 *
0830010	Cimet			
0830990	Ostalo (2)			
0840000	Začini od korijena i podanaka (rizoma)			
0840010	Slatki korijen	0,05 *	0,05 *	0,05 *
0840020	Đumbir (10)			
0840030	Kurkuma	0,05 *	0,05 *	0,05 *
0840040	Hren (11)			
0840990	Ostalo (2)	0,05 *	0,05 *	0,05 *
0850000	Začini od pupoljaka	0,05 *	0,05 *	0,05 *
0850010	Klinčić			
0850020	Kapari			
0850990	Ostalo (2)			
0860000	Začini od tučka	0,05 *	0,05 *	0,05 *
0860010	Šafran			
0860990	Ostalo (2)			
0870000	Začini od ljuski	0,05 *	0,05 *	0,05 *

0870010	Muškatni orah			
0870990	Ostalo (2)			
0900000	BILJKE BOGATE ŠEĆEROM	0,01 *	0,05 *	0,01 *
0900010	Korijen šećerne repe			
0900020	Šećerna trska			
0900030	Korijen cikoriје			
0900990	Ostalo (2)			
1000000	PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA – KOPNE NE ŽIVOTINJE			
1010000	Proizvodi od	0,05 *		
1011000	(a) svinje			0,01 *
1011010	Mišić		0,05 *(+)	
1011020	Masno tkivo		0,05 *(+)	
1011030	Jetra		0,1(+)	
1011040	Bubreg		0,3(+)	
1011050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)		0,3(+)	
1011990	Ostalo (2)		0,3(+)	
1012000	(b) goveda			
1012010	Mišić	(+)	0,05 *(+)	0,06
1012020	Masno tkivo	(+)	0,05 *(+)	0,06
1012030	Jetra	(+)	0,2(+)	0,06
1012040	Bubreg	(+)	2(+)	0,08
1012050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)		2(+)	0,08
1012990	Ostalo (2)		2(+)	0,08
1013000	(c) ovce			
1013010	Mišić	(+)	0,05 *(+)	0,06
1013020	Masno tkivo	(+)	0,05 *(+)	0,06

1013030	Jetra	(+)	0,2(+)	0,06
1013040	Bubreg	(+)	2(+)	0,08
1013050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)		2(+)	0,08
1013990	Ostalo (2)		2(+)	0,08
1014000	(d) koze			
1014010	Mišić	(+)	0,05 *(+)	0,06
1014020	Masno tkivo	(+)	0,05 *(+)	0,06
1014030	Jetra	(+)	0,2(+)	0,06
1014040	Bubreg	(+)	2(+)	0,08
1014050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)		2(+)	0,08
1014990	Ostalo (2)		2(+)	0,08
1015000	(e) konja			
1015010	Mišić	(+)	0,05 *(+)	0,06
1015020	Masno tkivo	(+)	0,05 *(+)	0,06
1015030	Jetra	(+)	0,2(+)	0,06
1015040	Bubreg	(+)	2(+)	0,08
1015050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)		2(+)	0,08
1015990	Ostalo (2)		2(+)	0,08
1016000	(f) peradi		0,05 *	0,01 *
1016010	Mišić		(+)	
1016020	Masno tkivo		(+)	
1016030	Jetra		(+)	
1016040	Bubreg			
1016050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)			
1016990	Ostalo (2)			
1017000	(g) ostalih kopnenih životinja iz uzgoja			

1017010	Mišić		0,05 *(+)	0,06
1017020	Masno tkivo		0,05 *(+)	0,06
1017030	Jetra		0,2(+)	0,06
1017040	Bubreg		2(+)	0,08
1017050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)		2(+)	0,08
1017990	Ostalo (2)		2(+)	0,01 *
1020000	Mlijeko	0,01 *	0,05 *(+)	0,01 *
1020010	Krava	(+)	(+)	
1020020	Ovca	(+)	(+)	
1020030	Koza	(+)	(+)	
1020040	Kobila	(+)	(+)	
1020990	Ostalo (2)		(+)	
1030000	Ptičja jaja	0,01 *	0,05 *(+)	0,01 *
1030010	Kokoš		(+)	
1030020	Patka		(+)	
1030030	Guska		(+)	
1030040	Prepelica		(+)	
1030990	Ostalo (2)		(+)	
1040000	Med i ostali proizvodi pčelarstva (7)	0,05 *	0,05 *	0,05 *
1050000	Vodozemci i gmazovi	0,05 *	0,05 *	0,01 *
1060000	Kopneni beskralježnjaci	0,05 *	0,05 *	0,01 *
1070000	Divlji kopneni kralježnjaci	0,05 *	0,05 *	0,01 *
1100000	PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA – RIBA, RIBLJI PROIZVODI I SVI OSTALI MORSKI I SLATKOVODNI PREHRAMBENI PROIZVODI (8)			
1200000	PROIZVODI ILI NJIHOV DIO NAMIJENJENI ISKLJUČIVO ZA PROIZVODNJU HRANE ZA ŽIVOTINJE (8)			
1300000	PRERAĐENI PREHRAMBENI PROIZVODI (9)”			

* Označava donju granicu analitičkog određivanja

(⁶) Cjeloviti popis proizvoda biljnog i životinjskog podrijetla na koje se odnose MRO-i nalazi se u Prilogu I.

Piridaben (F)

(F) Topiv u mastima

Europska agencija za sigurnost hrane utvrdila je da određene informacije o ispitivanjima ostataka nisu dostupne. Pri preispitivanju MRO-a Komisija će uzeti u obzir informacije iz prve rečenice ako su dostavljene do 24. siječnja 2021. ili nedostatak informacija ako nisu dostavljene do tog datuma.

0130010 Jabuka

0130020 Kruška

0130030 Dunja

0130040 Mušmula

0130050 Nešpula/japanska mušmula

0140010 Marelica

0140030 Breskva

0260010 Grah (s mahunama)

Europska agencija za sigurnost hrane utvrdila je da određene informacije o stabilnosti kod skladištenja, ispitivanjima hranidbe i analitičkim metodama nisu dostupne. Pri preispitivanju MRO-a Komisija će uzeti u obzir informacije iz prve rečenice ako su dostavljene do 24. siječnja 2021. ili nedostatak informacija ako nisu dostavljene do tog datuma.

1012010 Mišić

1012020 Masno tkivo

1012030 Jetra

1012040 Bubrež

1013010 Mišić

1013020 Masno tkivo

1013030 Jetra

1013040 Bubrež

1014010 Mišić

1014020 Masno tkivo

1014030 Jetra

1014040 Bubrež

1015010 Mišić

1015020 Masno tkivo

1015030 Jetra

1015040 Bubrež

1020010 Krava

1020020 Ovca

1020030 Koza

1020040 Kobilica

Piridat (zbroj piridata, njegova produkta hidrolize CL 9673 (6-kloro-4-hidroksi-3-fenilpiridazin) i konjugata CL 9673 koji se mogu hidrolizirati, izražen kao piridat)

Europska agencija za sigurnost hrane utvrdila je da određene informacije o stabilnosti kod skladištenja nisu dostupne. Pri preispitivanju MRO-a Komisija će uzeti u obzir informacije iz prve rečenice ako su dostavljene do 24. listopada 2016. ili nedostatak informacija ako nisu dostavljene do tog datuma.

1011010 Mišić
1011020 Masno tkivo
1011030 Jetra
1011040 Bubrež
1011050 Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubrež)
1011990 Ostalo (2)
1012010 Mišić
1012020 Masno tkivo
1012030 Jetra
1012040 Bubrež
1012050 Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubrež)
1012990 Ostalo (2)
1013010 Mišić
1013020 Masno tkivo
1013030 Jetra
1013040 Bubrež
1013050 Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubrež)
1013990 Ostalo (2)
1014010 Mišić
1014020 Masno tkivo
1014030 Jetra
1014040 Bubrež
1014050 Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubrež)
1014990 Ostalo (2)
1015010 Mišić
1015020 Masno tkivo
1015030 Jetra
1015040 Bubrež
1015050 Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubrež)
1015990 Ostalo (2)
1016010 Mišić
1016020 Masno tkivo
1016030 Jetra
1017010 Mišić
1017020 Masno tkivo
1017030 Jetra
1017040 Bubrež
1017050 Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubrež)
1017990 Ostalo (2)
1020000 Mlijeko

1020010 Krava
1020020 Ovca
1020030 Koza
1020040 Kobilica
1020990 Ostalo (2)
1030000 Ptičja jaja
1030010 Kokoš
1030020 Patka
1030030 Guska
1030040 Prepelica
1030990 Ostalo (2)

Triklopir

Europska agencija za sigurnost hrane utvrdila je da određene informacije o ispitivanjima ostataka nisu dostupne. Pri preispitivanju MRO-a Komisija će uzeti u obzir informacije iz prve rečenice ako su dostavljene do 16. svibnja 2020. ili nedostatak informacija ako nisu dostavljene do tog datuma.

0110010 Grejp
0110020 Naranča
0110030 Limun
0110050 Mandarina

Europska agencija za sigurnost hrane utvrdila je da određene informacije o analitičkim metodama upotrijebljenima u ispitivanjima stabilnosti kod skladištenja nisu dostupne. Pri preispitivanju MRO-a Komisija će uzeti u obzir informacije iz prve rečenice ako su dostavljene do 16. svibnja 2020. ili nedostatak informacija ako nisu dostavljene do tog datuma.

0130010 Jabuka
0130020 Kruška
0140030 Breskva

Europska agencija za sigurnost hrane utvrdila je da određene informacije o analitičkim metodama upotrijebljenima u ispitivanjima stabilnosti kod skladištenja i ispitivanjima ostataka nisu dostupne. Pri preispitivanju MRO-a Komisija će uzeti u obzir informacije iz prve rečenice ako su dostavljene do 16. svibnja 2020. ili nedostatak informacija ako nisu dostavljene do tog datuma.

0140010 Marelica

Europska agencija za sigurnost hrane utvrdila je da određene informacije o stabilnosti kod skladištenja nisu dostupne. Pri preispitivanju MRO-a Komisija će uzeti u obzir informacije iz prve rečenice ako su dostavljene do 16. svibnja 2020. ili nedostatak informacija ako nisu dostavljene do tog datuma.

0500060 Riža

2. u dijelu A Priloga III. stupac koji se odnosi na piriproksifen zamjenjuje se sljedećim:

„PRILOG III.A

Ostaci pesticida i maksimalne razine ostataka (mg/kg)

Brojčana oznaka	Skupine i primjeri pojedinačnih proizvoda na koje se odnose maksimalne razine ostataka (MRO) ⁽⁴⁾	Piriproksifen (F)
0100000	VOĆE, SVJEŽE ili SMRZNUTO; ORAŠASTI PLODOVI	
0110000	Agrumi	0,6
0110010	Grejp	
0110020	Naranča	
0110030	Limun	
0110040	Limeta	
0110050	Mandarina	
0110990	Ostalo (2)	
0120000	Orašasti plodovi	0,05 *
0120010	Bademi	
0120020	Brazilski orasi	
0120030	Indijski oraščići	
0120040	Kesteni	
0120050	Kokosovi orasi	
0120060	Lješnjaci	
0120070	Makadamije/australski oraščići	
0120080	Pekan orasi	
0120090	Pinjoli	
0120100	Pistacije	
0120110	Orasi	

0120990	Ostalo (2)	
0130000	Jezgričavo voće	0,2
0130010	Jabuka	
0130020	Kruška	
0130030	Dunja	
0130040	Mušmula	
0130050	Nešpula/japanska mušmula	
0130990	Ostalo (2)	
0140000	Koštuničavo voće	
0140010	Marelica	0,4
0140020	Trešnja (slatka)	1
0140030	Breskva	0,5
0140040	Šljiva	0,3
0140990	Ostalo (2)	0,05 *
0150000	Bobičasto i sitno voće	
0151000	(a) grožđe	0,05 *
0151010	Stolno grožđe	
0151020	Vinsko grožđe	
0152000	(b) jagode	0,05 *
0153000	(c) jagodičasto voće	0,05 *
0153010	Kupine	
0153020	Ostružnice	
0153030	Maline (crvene i žute)	
0153990	Ostalo (2)	
0154000	(d) drugo sitno voće i bobice	
0154010	Borovnice	0,05 *
0154020	Brusnice	1
0154030	Ribizi (bijeli, crni i crveni)	0,05 *

0154040	Ogrozd (crveni, zeleni i žuti)	0,05 *
0154050	Šipak	0,05 *
0154060	Dud (bijeli i crni)	0,05 *
0154070	Azarola/mediteranska mušmula/mušmulasti glog	0,05 *
0154080	Bobice bazge	0,05 *
0154990	Ostalo (2)	0,05 *
0160000	Razno voće	
0161000	(a) s jestivom korom	0,05 *
0161010	Datulja	
0161020	Smokva	
0161030	Stolna maslina	
0161040	Kumkvat	
0161050	Karambola	
0161060	Kaki/japanska jabuka	
0161070	Jamun	
0161990	Ostalo (2)	
0162000	(b) s nejestivom korom, manje	0,05 *
0162010	Kivi (crveni, zeleni i žuti)	
0162020	Liči	
0162030	Marakuja	
0162040	Indijska smokva/plod kaktusa	
0162050	Zvezdasta jabuka	
0162060	Virginijski draguni/Virginijski kaki	
0162990	Ostalo (2)	
0163000	(c) s nejestivom korom, veće	
0163010	Avokado	0,05 *
0163020	Banana	0,7
0163030	Mango	0,05 *

0163040	Papaja	0,3
0163050	Nar/šipak	0,05 *
0163060	Tropska jabuka	0,05 *
0163070	Guava	0,05 *
0163080	Ananas	0,05 *
0163090	Kruhovac	0,05 *
0163100	Durian	0,05 *
0163110	Bodljikava anona/guanabana	0,05 *
0163990	Ostalo (2)	0,05 *
0200000	POVRĆE, SVJEŽE ili SMRZNUTO	
0210000	Korjenasto i gomoljasto povrće	0,05 *
0211000	(a) krumpir	
0212000	(b) tropsko korjenasto i gomoljasto povrće	
0212010	Kasava/manioka	
0212020	Slatki krumpir	
0212030	Jam	
0212040	Maranta	
0212990	Ostalo (2)	
0213000	(c) ostalo korjenasto i gomoljasto povrće osim šećerne repe	
0213010	Cikla	
0213020	Mrkva	
0213030	Celer korjenaš	
0213040	Hren	
0213050	Čičoka	
0213060	Pastrnjak	
0213070	Korijen peršina	
0213080	Rotkve	
0213090	Turovac/bijeli korijen	

0213100	Stočna koraba	
0213110	Repa	
0213990	Ostalo (2)	
0220000	Lukovičasto povrće	0,05 *
0220010	Češnjak	
0220020	Crveni luk	
0220030	Ljutika	
0220040	Mladi luk i velški luk	
0220990	Ostalo (2)	
0230000	Plodovito povrće	
0231000	(a) <i>Solanaceae</i> (pomoćnice) i <i>Malvaceae</i> (sljezovke)	1
0231010	Rajčica	
0231020	Paprika	
0231030	Patlidžan	
0231040	Bamija	
0231990	Ostalo (2)	
0232000	(b) tikvenjače s jestivom korom	
0232010	Krastavac	0,1
0232020	Mali krastavac za kiseljenje	0,1
0232030	Tikvice	0,05 *
0232990	Ostalo (2)	0,05 *
0233000	(c) tikvenjače s nejestivom korom	
0233010	Dinja	0,07
0233020	Bundeva	0,05 *
0233030	Lubenica	0,05 *
0233990	Ostalo (2)	0,05 *
0234000	(d) slatki kukuruz	0,05 *
0239000	(e) ostalo plodovito povrće	0,05 *

0240000	Kupusnjače (uz izuzetak korijena kupusnjača i kultura kupusnjača s mladim listovima)	0,05 *
0241000	(a) kupusnjače koje cvjetaju	
0241010	Brokula	
0241020	Cvjetača	
0241990	Ostalo (2)	
0242000	(b) glavate kupusnjače	
0242010	Kelj pupčar	
0242020	Glavati kupus	
0242990	Ostalo (2)	
0243000	(c) lisnate kupusnjače	
0243010	Pekinški kupus	
0243020	Kelj	
0243990	Ostalo (2)	
0244000	(d) korabe	
0250000	Lisnato povrće, začinsko bilje i jestivi cvjetovi	0,05 *
0251000	(a) salate i salatno bilje	
0251010	Matovilac	
0251020	Salata	
0251030	Širokolisna endivija	
0251040	Vrtna grbica te ostale klice i izdanci	
0251050	Barica	
0251060	Rikola	
0251070	Crvena gorušica	
0251080	Kulture s mladim listovima (uključujući vrste roda <i>Brassica</i>)	
0251990	Ostalo (2)	
0252000	(b) špinat i slični listovi	
0252010	Špinat	
0252020	Tušt	

0252030	Blitva	
0252990	Ostalo (2)	
0253000	(c) listovi vinove loze i slične vrste	
0254000	(d) potočarke	
0255000	(e) cikorije	
0256000	(f) začinsko bilje i jestivi cvjetovi	
0256010	Vrtna krasuljica	
0256020	Vlasac	
0256030	Lišće celera	
0256040	Peršin	
0256050	Kadulja	
0256060	Ružmarin	
0256070	Majčina dušica/timijan	
0256080	Bosiljak i jestivi cvjetovi	
0256090	Lovor	
0256100	Estragon	
0256990	Ostalo (2)	
0260000	Mahunarke	0,05 *
0260010	Grah (s mahunama)	
0260020	Grah (bez mahuna)	
0260030	Grašak (s mahunama)	
0260040	Grašak (bez mahuna)	
0260050	Leća	
0260990	Ostalo (2)	
0270000	Stabljičasto povrće	0,05 *
0270010	Šparoge	
0270020	Karda	
0270030	Trakasti celer	

0270040	Slatki komorač	
0270050	Artičoka	
0270060	Poriluk	
0270070	Rabarbara	
0270080	Mladice bambusa	
0270090	Palmine srčike	
0270990	Ostalo (2)	
0280000	Gljive, mahovine i lišajevi	0,05 *
0280010	Kultivirane gljive	
0280020	Divlje gljive	
0280990	Mahovine i lišajevi	
0290000	Alge i prokariotski organizmi	0,05 *
0300000	MAHUNARKE	0,05 *
0300010	Grah	
0300020	Leća	
0300030	Grašak	
0300040	Lupine	
0300990	Ostalo (2)	
0400000	SJEME ULJARICA I PLODOVI ULJARICA	0,05 *
0401000	Sjeme uljarica	
0401010	Sjemenke lana	
0401020	Kikiriki	
0401030	Sjemenke maka	
0401040	Sjemenke sezama	
0401050	Sjemenke suncokreta	
0401060	Sjemenke uljane repice	
0401070	Soja	
0401080	Sjemenke gorušice	

0401090	Sjemenke pamuka	
0401100	Bučine sjemenke	
0401110	Sjemenke šafranike	
0401120	Sjemenke borača	
0401130	Sjemenke zubastog lanka	
0401140	Sjemenke konoplje	
0401150	Ricinus	
0401990	Ostalo (2)	
0402000	Plodovi uljarica	
0402010	Masline za proizvodnju ulja	
0402020	Koštice uljne palme	
0402030	Plodovi uljne palme	
0402040	Kapok	
0402990	Ostalo (2)	
0500000	ŽITARICE	0,05 *
0500010	Ječam	
0500020	Heljda i ostale pseudožitarice	
0500030	Kukuruz	
0500040	Proso	
0500050	Zob	
0500060	Riža	
0500070	Raž	
0500080	Sirak	
0500090	Pšenica	
0500990	Ostalo (2)	
0600000	ČAJEVI, KAVA, BILJNE INFUZIJE, KAKAO I ROGAČI	
0610000	Čajevi	15

0620000	Zrna kave	0,05 *
0630000	Biljne infuzije	0,05 *
0631000	(a) iz cvjetova	
0631010	Rimska kamilica	
0631020	Hibiskus	
0631030	Ruža	
0631040	Jasmin	
0631050	Lipa	
0631990	Ostalo (2)	
0632000	(b) iz listova i začinskog bilja	
0632010	Jagoda	
0632020	Rooibos	
0632030	Mate čaj/maté	
0632990	Ostalo (2)	
0633000	(c) iz korijena	
0633010	Odoljen	
0633020	Ginseng	
0633990	Ostalo (2)	
0639000	(d) iz svih drugih dijelova biljke	
0640000	Kakao u zrnu	0,05 *
0650000	Rogač	0,05 *
0700000	HMELJ	0,05 *
0800000	ZAČINI	
0810000	Začini od sjemenki	0,05 *
0810010	Anis	
0810020	Crni kim	
0810030	Celer	

0810040	Korijandar	
0810050	Kumin	
0810060	Kopar	
0810070	Komorač	
0810080	Grozdasta piskavica/grčka djetelina	
0810090	Muškatni oraščić	
0810990	Ostalo (2)	
0820000	Začini od plodova	0,05 *
0820010	Piment	
0820020	Sečuanski papar	
0820030	Kim	
0820040	Kardamom	
0820050	Bobice kleke/borovice	
0820060	Papar (bijeli, crni i zeleni)	
0820070	Vanilija	
0820080	Tamarind/indijska datulja	
0820990	Ostalo (2)	
0830000	Začini od kore	0,05 *
0830010	Cimet	
0830990	Ostalo (2)	
0840000	Začini od korijena i podanaka (rizoma)	
0840010	Slatki korijen	0,05 *
0840020	Đumbir (10)	
0840030	Kurkuma	0,05 *
0840040	Hren (11)	
0840990	Ostalo (2)	0,05 *
0850000	Začini od pupoljaka	0,05 *

0850010	Klinčić	
0850020	Kapari	
0850990	Ostalo (2)	
0860000	Začini od tučka	0,05 *
0860010	Šafran	
0860990	Ostalo (2)	
0870000	Začini od ljuski	0,05 *
0870010	Muškatni orah	
0870990	Ostalo (2)	
0900000	BILJKE BOGATE ŠEĆEROM	0,05 *
0900010	Korijen šećerne repe	
0900020	Šećerna trska	
0900030	Korijen cikoriје	
0900990	Ostalo (2)	
1000000	PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA – KOPNE NE ŽIVOTINJE	0,05 *
1010000	Proizvodi od	
1011000	(a) svinje	
1011010	Mišić	
1011020	Masno tkivo	
1011030	Jetra	
1011040	Bubreg	
1011050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)	
1011990	Ostalo (2)	
1012000	(b) goveda	
1012010	Mišić	
1012020	Masno tkivo	
1012030	Jetra	

1012040	Bubreg	
1012050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)	
1012990	Ostalo (2)	
1013000	(c) ovce	
1013010	Mišić	
1013020	Masno tkivo	
1013030	Jetra	
1013040	Bubreg	
1013050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)	
1013990	Ostalo (2)	
1014000	(d) koze	
1014010	Mišić	
1014020	Masno tkivo	
1014030	Jetra	
1014040	Bubreg	
1014050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)	
1014990	Ostalo (2)	
1015000	(e) konja	
1015010	Mišić	
1015020	Masno tkivo	
1015030	Jetra	
1015040	Bubreg	
1015050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)	
1015990	Ostalo (2)	
1016000	(f) peradi	
1016010	Mišić	
1016020	Masno tkivo	

1016030	Jetra	
1016040	Bubreg	
1016050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)	
1016990	Ostalo (2)	
1017000	(g) ostalih kopnenih životinja iz uzgoja	
1017010	Mišić	
1017020	Masno tkivo	
1017030	Jetra	
1017040	Bubreg	
1017050	Jestive iznutrice (koje nisu jetra i bubreg)	
1017990	Ostalo (2)	
1020000	Mlijeko	
1020010	Krava	
1020020	Ovca	
1020030	Koza	
1020040	Kobila	
1020990	Ostalo (2)	
1030000	Ptičja jaja	
1030010	Kokoš	
1030020	Patka	
1030030	Guska	
1030040	Prepelica	
1030990	Ostalo (2)	
1040000	Med i ostali proizvodi pčelarstva (7)	
1050000	Vodozemci i gmazovi	
1060000	Kopneni beskrležnjaci	

1070000	Divlji kopneni kralježnjaci	
1100000	PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA – RIBA, RIBLJI PROIZVODI I SVI OSTALI MORSKI I SLATKOVODNI PREHRAMBENI PROIZVODI (8)	
1200000	PROIZVODI ILI NJIHOV DIO NAMIJENJENI ISKLJUČIVO ZA PROIZVODNJU HRANE ZA ŽIVOTINJE (8)	
1300000	PRERAĐENI PREHRAMBENI PROIZVODI (9)”	

* Označava donju granicu analitičkog određivanja

(⁶) Cjeloviti popis proizvoda biljnog i životinjskog podrijetla na koje se odnose MRO-i nalazi se u Prilogu I.

Piriproksifen (F)

(F) Topiv u mastima

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/680**od 23. ožujka 2023.****o odobravanju alkil (C₁₂₋₁₆) dimetilbenzil amonijeva klorida (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) kao aktivne tvari za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 1 u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 89. stavak 1. treći podstavak,

budući da:

- (1) Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 1062/2014 ⁽²⁾ utvrđen je popis postojećih aktivnih tvari koje treba ocijeniti radi njihova mogućeg odobrenja za uporabu u biocidnim proizvodima. Taj popis uključuje alkil (C₁₂₋₁₆) dimetilbenzil amonijev klorid (ADBAC/BKC (C_{12-C16})).
- (2) Alkil (C₁₂₋₁₆) dimetilbenzil amonijev klorid (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) ocijenjen je za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 1, „Biocidni pripravci za osobnu higijenu ljudi“, kako je opisana u Prilogu V. Direktivi 98/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, koja odgovara vrsti proizvoda 1, „Dezinfekcijska sredstva: biocidni proizvodi za osobnu higijenu ljudi“, kako je opisana u Prilogu V. Uredbi (EU) br. 528/2012.
- (3) Italija je imenovana državom članicom izvjestiteljicom te je njezino nadležno ocjenjivačko tijelo 10. rujna 2012. Komisiji dostavilo izvješće o ocjenjivanju zajedno sa svojim zaključcima. Nakon što je dostavljeno izvješće o ocjenjivanju, održane su rasprave na tehničkim sastancima koje je organizirala Europska agencija za kemikalije („Agencija“).
- (4) Iz članka 90. stavka 2. Uredbe (EU) br. 528/2012 proizlazi da tvari čije su ocjenjivanje države članice dovršile do 1. rujna 2013. treba ocijeniti u skladu s Direktivom 98/8/EZ.
- (5) U skladu s člankom 75. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 528/2012 Odbor za biocidne proizvode priprema mišljenje Agencije o zahtjevima za odobrenje aktivnih tvari. U skladu s člankom 7. stavkom 2. Delegirane uredbe (EU) br. 1062/2014 Odbor za biocidne proizvode donio je 2. prosinca 2021. mišljenje Agencije ⁽⁴⁾, uzimajući u obzir zaključke nadležnog ocjenjivačkog tijela.
- (6) U skladu s tim mišljenjem može se očekivati da biocidni proizvodi vrste 1 koji sadržavaju alkil (C₁₂₋₁₆) dimetilbenzil amonijev klorid (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) ispunjavaju zahtjeve iz članka 5. stavka 1. točaka (b), (c) i (d) Direktive 98/8/EZ ako su zadovoljeni određeni zahtjevi koji se odnose na njihovu uporabu.

⁽¹⁾ SL L 167, 27.6.2012., str. 1.

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1062/2014 od 4. kolovoza 2014. o programu rada za sustavni pregled svih postojećih aktivnih tvari sadržanih u biocidnim proizvodima iz Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 294, 10.10.2014., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 98/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o stavljanju biocidnih pripravaka na tržište (SL L 123, 24.4.1998., str. 1.).

⁽⁴⁾ Mišljenje Odbora za biocidne proizvode o zahtjevu za odobrenje aktivne tvari alkil (C₁₂₋₁₆) dimetilbenzil amonijev klorid; vrsta proizvoda 1; ECHA/BPC/309/2021, doneseno 2. prosinca 2021.

- (7) Uzimajući u obzir mišljenje Agencije, primjereno je odobriti alkil (C_{12-16}) dimetilbenzil amonijev klorid (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) kao aktivnu tvar za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 1, podložno ispunjenju određenih uvjeta.
- (8) Prije odobrenja aktivne tvari zainteresiranim bi stranama trebalo omogućiti primjereno razdoblje za poduzimanje pripremnih mjera potrebnih za ispunjavanje novih zahtjeva.
- (9) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za biocidne proizvode,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Alkil (C_{12-16}) dimetilbenzil amonijev klorid (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) odobrava se kao aktivna tvar za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 1, podložno uvjetima iz Priloga.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. ožujka 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Uobičajeni naziv	Kemijski naziv prema IUPAC-u Identifikacijski brojevi	Najmanji stupanj čistoće aktivne tvari ⁽¹⁾	Datum odobrenja	Datum isteka odobrenja	Vrsta proizvoda	Posebni uvjeti
Alkil (C ₁₂₋₁₆) dimetilbenzil amonijev klorid	Kemijski naziv prema IUPAC-u: kvarterni amonijevi spojevi, benzil-C ₁₂₋₁₆ -alkildimetil, kloridi EZ broj: 270-325-2 CAS broj: 68424-85-1	Najmanji stupanj čistoće ocijenjene aktivne tvari: 972 g/kg suhe mase	1. srpnja 2024.	30. lipnja 2034.	1	Odobrenje za biocidne proizvode podliježe sljedećem uvjetu: Pri ocjeni proizvoda posebna se pozornost posvećuje izloženosti, rizicima i učinkovitosti povezanima sa svim uporabama na koje se odnosi zahtjev za odobrenje, a koje nisu uzete u obzir pri procjeni rizika za aktivnu tvar na razini Unije.

⁽¹⁾ Čistoća navedena u ovom stupcu bila je najmanji stupanj čistoće ocijenjene aktivne tvari. Aktivna tvar u proizvodu stavljenom na tržište može biti jednake ili različite čistoće ako je dokazano da je tehnički ekvivalentna ocijenjenoj aktivnoj tvari.

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2023/681

od 8. prosinca 2022.

o postupovnim pravima osumnjičenika i optuženika u istražnom zatvoru i o materijalnim uvjetima ograničenja slobode

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Člancima 1., 4. i 6. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) utvrđuje se da je ljudsko dostojanstvo nepovredivo i da se mora poštovati i štiti, da nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni te da svatko ima pravo na slobodu i osobnu sigurnost. U člancima 7. i 24. Povelje utvrđeni su pravo na obiteljski život i prava djeteta. Člankom 21. Povelje utvrđuje se da nitko ne smije biti izložen diskriminaciji. Člankom 47. Povelje priznaje se pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, a člankom 48. pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu. Člankom 52. Povelje utvrđuje se da svako ograničenje pri ostvarivanju temeljnih prava priznatih u njoj mora biti predviđeno zakonom i mora poštovati bit tih prava i sloboda, kao i načela nužnosti i proporcionalnosti.
- (2) Države članice već su pravno obvezane postojećim instrumentima Vijeća Europe o ljudskim pravima i zabrani mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, posebno Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, protokolima uz tu konvenciju, sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava i Europskom konvencijom o sprečavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja iz 1987. Osim toga, sve države članice stranke su Konvencije Ujedinjenih naroda protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (UNCAT).
- (3) U obzir se mora uzeti i niz pravno neobvezujućih instrumenata koji se konkretnije odnose na prava osoba lišenih slobode, osobito: na razini Ujedinjenih naroda, standardna minimalna pravila Ujedinjenih naroda za postupanje sa zatvorenicima (Pravila Nelsona Mandele); standardna minimalna pravila Ujedinjenih naroda za mjere koje ne uključuju oduzimanje slobode (Tokijska pravila); na razini Vijeća Europe, Preporuku Rec(2006)2-Rev o Europskim zatvorskim pravilima; Preporuku Rec(2006)13 o primjeni pritvora, uvjetima u kojima se izvršava i određenju zaštitnih mehanizama protiv zlorabe; Preporuku CM/Rec(2017)3 o Europskim pravilima o sankcijama i mjerama koje se primjenjuju u Zajednici; Preporuku CM/Rec(2014)4 o elektroničkom praćenju; Preporuku CM/Rec(2010)1 o probacijskim pravilima Vijeća Europe; i Bijelu knjigu o prenapučenosti zatvora.
- (4) Osim toga, postoje i drugi instrumenti usmjereni na posebne skupine osoba lišenih slobode, a posebno: na razini Ujedinjenih naroda, Pravila Ujedinjenih naroda za zaštitu maloljetnika lišenih slobode i Pravila Ujedinjenih naroda za postupanje sa zatvorenicama i nezatvorske mjere za počiniteljice kaznenih djela (Pravila iz Bangkoka); Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (UNCRC); na razini Vijeća Europe, Preporuka CM/Rec(2008)11 o Europskim pravilima za maloljetne prijestupnike osuđene na sankcije ili mjere; i Preporuka CM/Rec(2018)5 o djeci s roditeljima u zatvoru; Preporuka CM/Rec(2012)12 o zatvorenicima koji su strani državljanima; na međunarodnoj nevladinoj razini, načela o primjeni međunarodnog prava o ljudskim pravima u odnosu na seksualnu orijentaciju i rodni identitet (Načela iz Yogyakarta), koja su izradile Međunarodna komisija pravnik i Međunarodna služba za ljudska prava.

- (5) U presudi *Aranyosi/Căldăraru* i naknadnim presudama ⁽¹⁾ Sud Europske unije potvrdio je važnost uvjeta ograničenja slobode u kontekstu uzajamnog priznavanja i funkcioniranja Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP ⁽²⁾ o Europskom uhidbenom nalogu. Europski sud za ljudska prava također je donio presudu o utjecaju loših uvjeta ograničenja slobode na funkcioniranje europskog uhidbenog naloga ⁽³⁾.
- (6) U Zaključcima Vijeća iz prosinca 2018. o promicanju uzajamnog priznavanja jačanjem uzajamnog povjerenja države članice potiče se da primjenjuju alternativne mjere pritvoru kako bi se smanjio broj osoba u ustanovama za zadržavanje te time poticao cilj socijalne rehabilitacije i uhvatilo ukoštac s činjenicom da je uzajamno povjerenje često narušeno zbog loših uvjeta ograničenja slobode i problema prenapučenih zatvora ⁽⁴⁾.
- (7) U zaključcima Vijeća iz prosinca 2019. o alternativnim mjerama pritvoru države članice obvezale su se na poduzimanje nekoliko mjera na nacionalnoj razini u kontekstu ograničenja slobode, kao što je donošenje alternativnih mjera pritvoru ⁽⁵⁾.
- (8) U Zaključcima Vijeća iz lipnja 2019. o sprečavanju i suzbijanju radikalizacije u zatvorima te o postupanju s počiniteljima terorističkih i nasilnih ekstremističkih kaznenih djela nakon otpusta države članice obvezale su se hitno poduzeti učinkovite mjere u tom području ⁽⁶⁾.
- (9) Europski parlament već nekoliko godina poziva Komisiju da poduzme mjere za rješavanje pitanja materijalnih uvjeta u zatvorima i da osigura da istražni zatvor ostane iznimna mjera koja će se primjenjivati u skladu s pretpostavkom neudžnosti. Taj je zahtjev ponovljen u izvješću Europskog parlamenta o europskom uhidbenom nalogu ⁽⁷⁾.
- (10) Na zahtjev i uz financijsku potporu Komisije Agencija za temeljna prava razvila je bazu podataka o uvjetima ograničenja slobode koja je pokrenuta u prosincu 2019. i javno je dostupna ⁽⁸⁾. U toj bazi podataka o kaznenom pritvoru prikupljaju se informacije o uvjetima ograničenja slobode u svim državama članicama. Na temelju nacionalnih, Unijinih i međunarodnih standarda, sudske prakse i izvješća iz baze se izvode informacije o odabranim ključnim aspektima uvjeta ograničenja slobode, uključujući prostor u ćeliji, sanitarne uvjete, pristup zdravstvenoj skrbi i zaštitu od nasilja.
- (11) Dostupni statistički podaci o europskom uhidbenom nalogu pokazuju da su od 2016. države članice odbile ili odgodile izvršenje zbog razloga povezanih sa stvarnim rizikom od kršenja temeljnih prava u gotovo 300 predmeta, među ostalim zbog neprimjerenih materijalnih uvjeta ograničenja slobode ⁽⁹⁾.
- (12) Nacionalna pravosudna tijela zatražila su konkretnije smjernice o tome kako postupati u takvim slučajevima. Problemi uočeni u praksi odnose se na neusklađenost standarda pritvora/zatvora u Uniji, njihovu disperziju i nedovoljnu jasnoću pa je to izazov za pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Presuda Suda od 5. travnja 2016., *Aranyosi i Căldăraru*, C-404/15 i C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198. Presuda Suda od 25. srpnja 2018., *Generalstaatsanwaltschaft*, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589 i presuda Suda od 15. listopada 2019., *Dimitru-Tudor Dorobantu*, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857.

⁽²⁾ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, 18.7.2002., str. 1.).

⁽³⁾ *Bivolaru i Moldovan protiv Francuske*, Presuda od 25. ožujka 2021., 40324/16 i 12623/17.

⁽⁴⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14540-2018-INIT/hr/pdf>

⁽⁵⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14075-2019-INIT/en/pdf>

⁽⁶⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9727-2019-INIT/hr/pdf>

⁽⁷⁾ (2019/2207(INI)) kako je doneseno 20. siječnja 2021.

⁽⁸⁾ <https://fra.europa.eu/en/databases/criminal-detention>

⁽⁹⁾ Razdoblje 2016. – 2019. Za više informacija vidjeti: https://ec.europa.eu/info/publications/replies-questionnaire-quantitative-information-practical-operation-european-arrest-warrant_en.

⁽¹⁰⁾ Deveti krug uzajamnih evaluacija i zaključci Konferencije na visokoj razini o europskom uhidbenom nalogu, koju je u rujnu 2020. organiziralo njemačko predsjedništvo Vijeća Europske unije.

- (13) Polovina država članica koje su Komisiji dostavile statističke podatke o svojoj populaciji u pritvoru/zatvoru navela je da imaju problem prenapučenosti u tim objektima tj. da stopa popunjenosti premašuje 100 %. Prekomjerno ili nepotrebno korištenje i trajanje istražnog zatvora također doprinosi fenomenu prenapučenosti u zatvorskim objektima, što ozbiljno ugrožava poboljšanje uvjeta ograničenja slobode.
- (14) Među državama članicama postoje znatne razlike u pogledu važnih aspekata istražnog zatvora, kao što su upotreba istražnog zatvora kao krajnje mjere i preispitivanje odluka o istražnom zatvoru ⁽¹¹⁾. Najdulji rok za istražni zatvor također se razlikuje među državama članicama, a kreće se od manje od jedne do više od pet godina ⁽¹²⁾. Prosječno trajanje istražnog zatvora u različitim državama članicama 2020. kretalo se od dva mjeseca do 13 mjeseci ⁽¹³⁾. Udio pritvorenika u ukupnom broju zatvorenika također se znatno razlikuje među državama članicama, u rasponu od manje od 10 % do više od 40 % ⁽¹⁴⁾. Takve velike razlike čine se neopravdanima u zajedničkom području slobode, sigurnosti i pravde.
- (15) U nedavnim izvješćima Odbora Vijeća Europe za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja skreće se pozornost na postojanost ozbiljnih problema u nekim državama članicama, kao što su zlostavljanje, neprikladnost zatvorskih objekata te pomanjkanje smislenih aktivnosti i odgovarajuće zdravstvene skrbi.
- (16) Osim toga, Europski sud za ljudska prava i dalje utvrđuje da neke države članice u kontekstu ograničenja slobode krše članak 3. ili 5. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.
- (17) S obzirom na velik broj preporuka koje su izradile međunarodne organizacije u području ograničenja slobode, pojedinačnim sucima i državnim odvjetnicima u državama članicama nije jednostavno sve ih konzultirati kad moraju procijeniti uvjete ograničenja slobode prije donošenja odluke, bilo u kontekstu europskog uhiđenog naloga ili na nacionalnoj razini.
- (18) U Uniji, a posebno u području slobode, sigurnosti i pravde, potrebni su posebni minimalni standardi Unije koji se jednako primjenjuju na sustave pritvora/zatvora svih država članica kako bi se ojačalo uzajamno povjerenje među državama članicama i olakšalo uzajamno priznavanje presuda i sudskih odluka.

⁽¹¹⁾ Vidjeti dokumente GU-a za pravosuđe i zaštitu potrošača *Rights of suspects and accused persons who are in pre-trial detention (exploratory study): final report* (Prava osumnjičenika i optuženika u istražnom zatvoru (preliminarna studija): konačno izvješće), Ured za publikacije Europske unije, 2022., <https://data.europa.eu/doi/10.2838/293366>; *Rights of suspects and accused persons who are in pre-trial detention (exploratory study). Annex 2, Country fiches* (Prava osumnjičenika i optuženika u istražnom zatvoru (preliminarna studija). Prilog 2., Prikaz prema zemljama), Ured za publikacije Europske unije, 2022., <https://data.europa.eu/doi/10.2838/184080>.

⁽¹²⁾ Manje od godinu dana u Austriji, Njemačkoj, Danskoj, Estoniji, Latviji, Švedskoj i Slovačkoj; od jedne do dvije godine u Bugarskoj, Grčkoj, Litvi, Malti, Poljskoj i Portugalu; od dvije do pet godina u Češkoj, Francuskoj, Španjolskoj, Hrvatskoj i Mađarskoj; više od pet godina u Italiji i Rumunjskoj; nema vremenskog ograničenja u Belgiji, Cipru, Finskoj, Irskoj, Luksemburgu i Nizozemskoj.

⁽¹³⁾ U 2020. od nešto manje od dva i pol mjeseca u Malti do gotovo 13 mjeseci u Sloveniji. Prosjek po državi članici: Austrija – 2,9 mjeseci; Bugarska – 6,5 mjeseci; Češka – 5,1 mjesec; Estonija – 4,7 mjeseci; Finska – 3,7 mjeseci; Grčka – 11,5 mjeseci; Mađarska – 12,3 mjeseci; Irska – 2,5 mjeseci; Italija – 6,5 mjeseci; Litva – 2,8 mjeseci; Luksemburg – 5,2 mjeseca; Malta – 2,4 mjeseca; Nizozemska – 3,7 mjeseci; Portugal – 11 mjeseci; Rumunjska – 5,3 mjeseca; Slovačka – 3,9 mjeseci; Slovenija – 12,9 mjeseci; Španjolska – 5,9 mjeseci. Za 2020. nisu bili dostupni podaci za Belgiju, Dansku, Francusku, Latviju, Poljsku, Njemačku, Hrvatsku, Cipar i Švedsku.

⁽¹⁴⁾ Manje od 10 % u Bugarskoj, Češkoj i Rumunjskoj te više od 45 % u Luksemburgu 2019.

- (19) Kako bi se ojačalo povjerenje u kaznenopravne sustave drugih država članica i unaprijedilo međusobno priznavanje odluka u kaznenim stvarima, već je doneseno šest mjera o postupovnim pravima u kaznenim postupcima, a to su direktive 2010/64/EU ⁽¹⁵⁾, 2012/13/EU ⁽¹⁶⁾, 2013/48/EU ⁽¹⁷⁾, (EU) 2016/343 ⁽¹⁸⁾, (EU) 2016/800 ⁽¹⁹⁾ i (EU) 2016/1919 ⁽²⁰⁾ Europskog parlamenta i Vijeća te Preporuka Komisije od 27. studenoga 2013. o postupovnim jamstvima za ranjive osobe osumnjičene ili optužene u kaznenom postupku ⁽²¹⁾. Cilj je tih mjera osigurati poštovanje postupovnih prava osumnjičenika i optuženika u kaznenom postupku, uključujući slučajeve u kojima je određen istražni zatvor. U tu svrhu te direktive sadržavaju posebna postupovna jamstva za osumnjičenike i optuženike kojima je oduzeta sloboda. Direktiva (EU) 2016/800 sadržava posebne odredbe o uvjetima pritvora za djecu; cilj je tih odredbi zaštititi njihovu dobrobit ako su predmet takve prisilne mjere. Potrebno je dopuniti standarde postupovnih prava utvrđene u tim direktivama i Preporuci iz 2013., kao i, u slučaju Direktive (EU) 2016/800, relevantne standarde o materijalnim uvjetima ograničenja slobode za djecu koja su u istražnom zatvoru.
- (20) Cilj je Komisije konsolidirati i nadovezati se na te minimalne standarde uspostavljene u okviru Vijeća Europe, kao i na sudsku praksu Suda i Europskog suda za ljudska prava. U tu je svrhu potrebno napraviti pregled odabranih minimalnih standarda za postupovna prava osumnjičenika i optuženika koji su u istražnom zatvoru te materijalnih uvjeta ograničenja slobode u ključnim prioritetnim područjima za pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima među državama članicama.
- (21) U pogledu postupovnih prava osumnjičenika i optuženika u istražnom zatvoru, smjernice u ovoj Preporuci trebale bi obuhvatiti ključne standarde u sljedećim područjima: upotreba istražnog zatvora kao krajnje mjere, alternativne mjere pritvora, razlozi za istražni zatvor, uvjeti za donošenje odluka pravosudnih tijela, periodična preispitivanja mjere istražnog zatvora, saslušanje osumnjičenika ili optuženika radi odluke o istražnom zatvoru, učinkoviti pravni lijekovi i pravo na žalbu, trajanje istražnog zatvora i priznavanje vremena provedenog u istražnom zatvoru u smislu oduzimanja od konačne kazne.
- (22) Kad je riječ o materijalnim uvjetima ograničenja slobode, trebalo bi dati smjernice o ključnim standardima u području smještaja, razvrstavanja zatvorenika, higijene i sanitarnih uvjeta, prehrane, režima s obzirom na vježbe i aktivnosti izvan ćelija, rada i obrazovanja, zdravstvene skrbi, sprečavanja nasilja i zlostavljanja, dodira s vanjskim svijetom, pristupa pravnoj pomoći, postupaka za podnošenje zahtjeva i pritužbi te inspekcija i praćenja. Nadalje, trebalo bi pružiti smjernice za zaštitu prava osoba koje su zbog oduzimanja slobode u posebno ranjivom položaju, kao što su žene, djeca, osobe s invaliditetom ili teškim zdravstvenim problemima, LGBTIQ osobe i strani državljani, kao i za sprečavanje radikalizacije u zatvorima.

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26.10.2010., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL L 142, 1.6.2012., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (SL L 294, 6.11.2013., str. 1.).

⁽¹⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016., str. 1.).

⁽¹⁹⁾ Direktiva (EU) 2016/800 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2016/1919 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pravnoj pomoći za osumnjičenike i okrivljenike u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga (SL L 297, 4.11.2016., str. 1.).

⁽²¹⁾ SL C 378, 24.12.2013., str. 8.

- (23) Istražni zatvor uvijek bi se trebao upotrebljavati kao krajnja mjera na temelju procjene svakog pojedinog slučaja. Kad god je to moguće, trebalo bi staviti na raspolaganje najširi mogući raspon manje ograničavajućih mjera koje su alternativa pritvoru (alternativne mjere). Države članice također bi trebale osigurati da odluke o istražnom zatvoru nisu diskriminirajuće i da se ne određuju automatski osumnjičenicima i optuženicima na temelju određenih značajki, kao što je strano državljanstvo.
- (24) Odgovarajući materijalni uvjeti ograničenja slobode neophodni su za zaštitu prava i dostojanstva osoba lišenih slobode i kako bi se spriječilo kršenje zabrane mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (zlostavljanje).
- (25) Kako bi se osigurali odgovarajući standardi pritvora/zatvora, države članice trebale bi svakom zatvoreniku osigurati minimalnu količinu osobnog prostora za život u skladu s preporukama Europskog odbora za sprečavanje mučenja (CPT) i sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava.
- (26) Ako su osobe lišene slobode, one su posebno izložene nasilju i zlostavljanju, kao i društvenoj izolaciji. Kako bi im se osigurala sigurnost i pružila potpora u društvenoj reintegraciji, pri razvrstavanju i razdvajanju zatvorenika trebalo bi uzeti u obzir razlike u režimu koji je za njih određen, kao i potrebu da se osobito ranjivi zatvorenici zaštite od zlostavljanja.
- (27) Režimi pritvora/zatvora ne bi smjeli neopravdano ograničavati slobodu kretanja zatvorenika unutar objekta i njihov pristup tjelovježbi, otvorenim prostorima, smislenim aktivnostima i društvenoj interakciji kako bi im se omogućilo da održe fizičko i mentalno zdravlje te pomoglo u društvenoj reintegraciji.
- (28) Žrtve kaznenih djela počinjenih u pritvoru često imaju ograničen pristup pravosuđu bez obzira na obvezu država da osiguraju učinkovite pravne lijekove u slučajevima kršenja njihovih prava. U skladu s ciljevima Strategije EU-a za prava žrtava (2020.–2025.) preporučuje se da države članice osiguraju djelotvorne pravne lijekove za kršenje prava zatvorenika te mjere zaštite i potpore. Pravna pomoć i mehanizmi za podnošenje zahtjeva i pritužbi trebali bi biti lako dostupni, povjerljivi i djelotvorni.
- (29) U svim odlukama koje se odnose na pritvor ili zatvor, države članice trebale bi uzeti u obzir posebne potrebe određenih skupina zatvorenika, kao što su žene, djeca, starije osobe, osobe s invaliditetom ili teškim zdravstvenim problemima, LGBTIQ osobe, osobe manjinskog rasnog ili etničkog podrijetla i strani državljani. Osobito, ako su u pritvoru djeca tj. maloljetnici, najbolji interes djeteta uvijek mora biti na prvom mjestu.
- (30) Kad je riječ o počiniteljima kaznenih djela terorizma i nasilnih ekstremističkih kaznenih djela, države članice trebale bi poduzeti učinkovite mjere za sprečavanje radikalizacije u zatvorima te za provedbu strategija rehabilitacije i reintegracije s obzirom na rizik koji predstavljaju počinitelji takvih kaznenih djela ili počinitelji koji su radikalizirani dok su u zatvoru te s obzirom na činjenicu da će određeni broj tih počinitelja biti otpušten u kratkom roku.
- (31) U ovoj Preporuci nalazi se samo sažeti pregled odabranih standarda te bi ga trebalo razmotriti u svjetlu detaljnijih smjernica iz standarda Vijeća Europe i sudske prakse Suda i Europskog suda za ljudska prava, koji se ovom Preporukom ne dovode u pitanje. Isto tako, Preporukom se ne dovode u pitanje postojeće zakonodavstvo Unije i njegov budući razvoj, kao ni vjerodostojno tumačenje zakonodavstva Unije koje može dati Sud Europske unije.
- (32) Ovom bi se Preporukom također trebalo olakšati izvršenje europskih uhidbenih naloga na temelju Okvirne odluke 2002/584/PUP o Europskom uhidbenom nalogu, kao i priznavanje presuda i izvršenje kazni u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909/PUP o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode ⁽²²⁾.

⁽²²⁾ Okvirna odluka Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji (SL L 327, 5.12.2008., str. 27.).

- (33) Ovom se Preporukom poštuju i promiču temeljna prava priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Ovom se Preporukom posebno nastoji promicati poštovanje ljudskog dostojanstva, pravo na slobodu, pravo na obiteljski život, prava djeteta, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje te pretpostavka neležnosti i pravo na obranu.
- (34) Upućivanja u ovoj Preporuci na odgovarajuće mjere za osiguravanje učinkovitog pristupa pravosuđu za osobe s invaliditetom trebalo bi tumačiti s obzirom na prava i obveze iz Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom čije su stranke Europska unija i sve njezine države članice. Osim toga, ako su osobe s invaliditetom lišene slobode u kaznenom postupku, trebalo bi osigurati da one, na ravnopravnoj osnovi s drugima, imaju pravo na jamstva u skladu s međunarodnim pravom o ljudskim pravima te da se s njima postupa u skladu s ciljevima i načelima Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, među ostalim osiguravanjem pristupačnosti i ostalih razumnih mjera za zadovoljavanje posebnih potreba.

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

SVRHA PREPORUKE

- (1) Ovom se Preporukom utvrđuju smjernice za države članice da poduzmu učinkovite, primjerene i razmjerne mjere za jačanje prava svih osumnjičenika i optuženika u kaznenom postupku koji su lišeni slobode, u vezi s postupovnim pravima osoba u istražnom zatvoru i s materijalnim uvjetima ograničenja slobode, kako bi se osiguralo da se s osobama lišenima slobode postupa dostojanstveno, da se poštuju njihova temeljna prava i da je oduzimanje slobode tek krajnja mjera.
- (2) Ovom se Preporukom konsolidiraju standardi uspostavljeni na temelju postojećih politika na nacionalnoj razini, razini Unije i međunarodnoj razini o pravima osoba lišenih slobode kao rezultat postupaka u kaznenim stvarima, koji su od ključne važnosti u kontekstu pravosudne suradnje u kaznenim stvarima među državama članicama.
- (3) Države članice mogu proširiti smjernice utvrđene u ovoj Preporuci kako bi osigurale višu razinu zaštite. Takva viša razina zaštite ne bi trebala biti prepreka za uzajamno priznavanje sudskih odluka, koje bi ova Preporuka trebala olakšati. Stupanj zaštite nikad ne bi smio pasti ispod standarda navedenih u Povelji i Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kako ih tumači sudska praksa Suda i Europskog suda za ljudska prava.

DEFINICIJE

- (4) U skladu s ovom Preporukom „istražni zatvor” trebalo bi tumačiti kao svako razdoblje zadržavanja osumnjičenika ili optuženika u kaznenom postupku koje je odredilo pravosudno tijelo i koje se provodi prije donošenja presude. To ne bi trebalo uključivati početno oduzimanje slobode od strane policije ili službenika kaznenog progona (ili bilo koje druge osobe koja je tako ovlaštena djelovati) u svrhu ispitivanja ili osiguranja osumnjičenika ili optuženika dok se ne donese odluka o istražnom zatvoru.
- (5) U skladu s ovom Preporukom „alternativne mjere” trebalo bi tumačiti kao manje ograničavajuće mjere koje su alternativa pritvoru.
- (6) U skladu s ovom Preporukom pojam „zatvorenik” trebalo bi tumačiti tako da obuhvaća osobe lišene slobode u istražnom zatvoru i osuđene osobe koje izdržavaju kaznu zatvora. „Zatvorski objekt” treba tumačiti kao svaki zatvor ili drugi objekt za zadržavanje zatvorenika kako je definirano u ovoj Preporuci.
- (7) U skladu s ovom Preporukom pojam „dijete” trebalo bi tumačiti kao osobu mlađu od 18 godina.

- (8) U skladu s ovom Preporukom pojam „mlađi punoljetnik” trebalo bi tumačiti kao osobu stariju od 18 godina i mlađu od 21 godine.
- (9) U skladu s ovom Preporukom „osobe s invaliditetom” trebalo bi tumačiti u skladu s člankom 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom kao osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

OPCA NACELA

- (10) Države članice trebale bi primjenjivati istražni zatvor samo kao krajnju mjeru. Prednost bi trebalo dati mjerama koje su alternativa pritvoru, posebno ako je kazneno djelo kažnjivo samo kratkom kaznom zatvora ili ako je počinitelj dijete.
- (11) Države članice trebale bi osigurati da se prema zatvorenicima postupa s poštovanjem i dostojanstvom te u skladu s obvezama u pogledu ljudskih prava, uključujući zabranu mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja kako je utvrđeno u članku 3. Europske konvencije o ljudskim pravima i članku 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
- (12) Države članice potiču se da mjere pritvora i zatvora provode tako da olakšaju društvenu reintegraciju zatvorenika u cilju sprečavanja ponavljanja kaznenih djela.
- (13) Države članice trebale bi primjenjivati ovu Preporuku bez obzira na razlike kao što su rasno ili etničko podrijetlo, boja kože, spol, dob, invaliditet, seksualna orijentacija, jezik, religija, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status.

MINIMALNI STANDARDI ZA POSTUPOVNA PRAVA OSUMNJIČENIKA I OPTUŽENIKA U ISTRAŽNOM ZATVORU

Istražni zatvor kao krajnja mjera i alternative pritvoru

- (14) Države članice trebale bi određivati mjeru istražnog zatvora samo ako je to nužno i kao krajnju mjeru, uzimajući u obzir posebne okolnosti svakog pojedinog slučaja. U tu svrhu države članice trebale bi primjenjivati alternativne mjere ako je to moguće.
- (15) Države članice trebale bi primjenjivati pretpostavku u korist otpuštanja. Države članice trebale bi zahtijevati da nadležna nacionalna tijela snose teret dokazivanja potrebe određivanja istražnog zatvora.
- (16) Kako bi se izbjegla neprimjerena upotreba istražnog zatvora, države članice trebale bi staviti na raspolaganje najširi mogući raspon alternativnih mjera, kao što su alternativne mjere navedene u Okvirnoj odluci Vijeća 2009/829/PUP⁽²³⁾ o primjeni načela uzajamnog priznavanja odluka o mjerama nadzora kao alternative privremenom pritvoru.
- (17) Takve bi mjere mogle obuhvaćati: (a) obvezu osobe da se pojavi pred pravosuđnim tijelom ako i kada je to potrebno, da ne ometa tijek pravde i da ne sudjeluje u određenom ponašanju, uključujući obavljanje određene profesije ili zaposlenja; (b) zahtjev za svakodnevno ili periodično prijavljivanje pravosuđnom tijelu, policiji ili drugom tijelu; (c) zahtjev za prihvaćanje nadzora koji provodi agencija koju je imenovalo pravosuđno tijelo; (d) zahtjev za podvrgavanje elektroničkom praćenju; (e) zahtjev za boravak na određenoj adresi, s uvjetima ili bez uvjeta u pogledu sati koje ondje treba provesti; (f) zahtjev da osoba ne smije napustiti određena mjesta ili područja bez odobrenja, odnosno ući u njih; (g) zahtjev da se osumnjičenik ne sastaje s određenim osobama bez odobrenja; (h) zahtjev za

⁽²³⁾ Okvirna odluka Vijeća 2009/829/PUP od 23. listopada 2009. o primjeni načela uzajamnog priznavanja odluka o mjerama nadzora među državama članicama Europske unije kao alternative privremenom pritvoru (SL L 294, 11.11.2009., str. 20.).

predaju putovnica ili drugih identifikacijskih isprava; te (i) zahtjev za pružanje ili osiguravanje financijskih ili drugih oblika jamstava o ponašanju dok se čeka suđenje.

- (18) Nadalje, države članice trebale bi zahtijevati da, ako je financijsko jamstvo utvrđeno kao uvjet za otpust, iznos bude razmjeran sredstvima osumnjičenika ili optuženika.

Opravedana sumnja i razlozi za istražni zatvor

- (19) Države članice trebale bi odrediti istražni zatvor samo na temelju osnovane sumnje, utvrđene pažljivom procjenom svakog pojedinog slučaja, da je osumnjičenik počinio predmetno kazneno djelo te bi trebale ograničiti pravnu osnovu za istražni zatvor na: (a) opasnost od bijega; (b) opasnost od ponavljanja kaznenog djela; (c) opasnost da će osumnjičenik ili optuženik ometati istragu; ili (d) prijetnju javnom poretku.
- (20) Države članice trebale bi osigurati da se utvrđivanje tih opasnosti temelji na pojedinačnim okolnostima slučaja, ali da se posebno uzmu u obzir: (a) priroda i težina navodnog kaznenog djela; (b) kazna koja će vjerojatno biti izrečena u slučaju osuđujuće presude; (c) dob, zdravlje, karakter, prethodne osuđujuće presude te osobne i društvene okolnosti osumnjičenika, a posebno njihove veze sa zajednicom; i (d) ponašanje osumnjičenika, osobito način na koji ispunjava sve obveze koje su mu eventualno nametnute tijekom prethodnog kaznenog postupka. Činjenica da osumnjičenik nije državljanin države u kojoj se pretpostavlja da je kazneno djelo počinjeno ili da nema druge veze s njom nije sama po sebi dovoljna da bi se zaključilo da postoji opasnost od bijega.
- (21) Države članice potiču se na određivanje istražnog zatvora samo za kaznena djela za koja je propisana minimalna zatvorska kazna od jedne godine.

Obrazloženje odluka o istražnom zatvoru

- (22) Države članice trebale bi osigurati da svaka odluka pravosudnog tijela o određivanju istražnog zatvora, produljenju istražnog zatvora ili uvođenju alternativnih mjera bude propisno obrazložena i opravdana te da se poziva na posebne okolnosti osumnjičenika ili optuženika koje opravdavaju pritvor. Predmetnoj osobi trebalo bi dostaviti primjerak odluke, koji bi trebao sadržavati i razloge zašto se alternative istražnom zatvoru ne smatraju primjerenima.

Periodično preispitivanje istražnog zatvora

- (23) Države članice trebale bi osigurati da pravosudno tijelo periodično preispituje daljnju valjanost razloga na temelju kojih se osumnjičenik ili optuženik nalazi u istražnom zatvoru. Čim razlozi za zadržavanje osobe u istražnom zatvoru prestanu postojati, države članice trebale bi osigurati otpuštanje osumnjičenika ili optuženika bez nepotrebnog odlaganja.
- (24) Države članice trebale bi omogućiti da se periodično preispitivanje odluka o istražnom zatvoru može pokrenuti na zahtjev optuženika ili, po službenoj dužnosti, pravosudnog tijela.
- (25) Države članice trebale bi, u načelu, ograničiti razdoblje između preispitivanja na najviše mjesec dana, osim u slučajevima kada osumnjičenik ili optuženik ima pravo u bilo kojem trenutku podnijeti zahtjev za otpust i primiti odluku o tom zahtjevu bez nepotrebnog odlaganja.

Saslušanje osumnjičenika ili optuženika

- (26) Države članice trebale bi osigurati da osumnjičenik ili optuženik bude saslušan osobno ili preko pravnog zastupnika na kontradiktornom usmenom saslušanju pred nadležnim pravosudnim tijelom koje donosi odluku o istražnom zatvoru. Države članice trebale bi osigurati da se odluke o istražnom zatvoru donose bez nepotrebnog odgađanja.

- (27) Države članice trebale bi poštovati pravo osumnjičenika ili optuženika na suđenje u razumnom roku. Države članice posebno bi trebale osigurati da se predmeti u kojima je određen istražni zatvor obrađuju kao žurni i s dužnom pažnjom.

Djelotvorni pravni lijekovi i pravo na žalbu

- (28) Države članice trebale bi zajamčiti da osumnjičenici ili optuženici lišeni slobode mogu pokrenuti postupak pred sudom koji je nadležan za preispitivanje zakonitosti njihova pritvora i, prema potrebi, za izdavanje naloga za otpust.
- (29) Države članice trebale bi osumnjičenicima ili optuženicima kojima je određen istražni zatvor odobriti pravo na žalbu protiv takve odluke i obavijestiti ih o tom pravu u trenutku donošenja odluke.

Trajanje istražnog zatvora

- (30) Države članice trebale bi osigurati da trajanje istražnog zatvora ne prelazi kaznu koja se može izreći za dotično kazneno djelo te da nije nerazmjerno u odnosu na nju.
- (31) Države članice trebale bi osigurati da trajanje istražnog zatvora nije u suprotnosti s pravom zatvorenika na suđenje u razumnom roku.
- (32) Države članice trebale bi prioritetno razmotriti slučajeve koji uključuju osobu koja je u istražnom zatvoru.

Oduzimanje vremena provedenog u istražnom zatvoru od konačne kazne

- (33) Države članice trebale bi od trajanja kazne zatvora koja je naknadno izrečena oduzeti sva razdoblja istražnog zatvora prije osuđujuće presude, među ostalim i ako su izvršena alternativnim mjerama.

MINIMALNI STANDARDI ZA MATERIJALNE UVJETE OGRANIČENJA SLOBODE

Smještaj

- (34) Države članice trebale bi svakom zatvoreniku dodijeliti površinu od najmanje 6 m² u jednokrevetnim ćelijama i 4 m² u višekrevetnim ćelijama. Države članice trebale bi jamčiti da apsolutni minimalni osobni prostor dostupan svakom zatvoreniku, među ostalim u višekrevetnim ćelijama, iznosi najmanje 3 m² površine po osobi. Ako je osobni prostor dostupan zatvoreniku manji od 3 m², opravdano se pretpostavlja kršenje članka 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Izračun raspoloživog prostora trebao bi uključivati prostor u kojem se nalazi namještaj, ali ne i prostor u kojem se nalazi sanitarni čvor.
- (35) Države članice trebale bi osigurati da svako iznimno smanjenje apsolutne minimalne površine po zatvoreniku od 3 m² bude kratkotrajno, povremeno, manjeg opsega i popraćeno dostatnom slobodom kretanja izvan ćelije i odgovarajućim aktivnostima izvan ćelije. Nadalje, države članice trebale bi osigurati da su u takvim slučajevima opći uvjeti ograničenja slobode u objektu primjereni i da ne postoje drugi otegotni čimbenici u uvjetima ograničenja slobode za dotičnu osobu, kao što su drugi nedostaci u minimalnim strukturnim zahtjevima za ćelije ili sanitarnom čvoru.
- (36) Države članice trebale bi zajamčiti da zatvorenici u svojim ćelijama imaju pristup prirodnom svjetlu i svježem zraku.

Raspoređivanje

- (37) Države članice potiču se, a u slučaju djece trebale bi osigurati da zatvorenici što je više moguće budu razvrstani u zatvorske objekte blizu njihova mjesta prebivališta ili drugih mjesta prikladnih za njihovu socijalnu rehabilitaciju.

- (38) Države članice trebale bi osigurati da se osobe u istražnom zatvoru drže odvojeno od osuđenih zatvorenika. Žene trebaju biti smještene odvojeno od muškaraca. Djeca ne bi trebala biti pritvorena s odraslima, osim ako se smatra da je to u najboljem interesu djeteta.
- (39) Kada pritvoreno dijete navrší 18 godina i u slučaju mlađeg punoljetnika (manje od 21 godine), države članice trebale bi predvidjeti mogućnost da ta osoba, ako je to opravdano, ostane u odvojenom pritvoru u odnosu na druge odrasle osobe, uzimajući u obzir okolnosti pritvorene osobe i pod uvjetom da je to u skladu s najboljim interesom djece koja su u pritvoru s tom osobom.

Higijenski i sanitarni uvjeti

- (40) Države članice trebale bi osigurati stalnu dostupnost sanitarnih čvorova i pružanje dostatne privatnosti zatvorenicima, što uključuje učinkovito strukturno odvajanje od prostora za boravak u višekrevetnim ćelijama.
- (41) Države članice trebale bi uspostaviti učinkovite mjere za održavanje dobrih higijenskih standarda dezinfekcijom i fumigacijom. Nadalje, države članice trebale bi osigurati da zatvorenici imaju osnovne higijenske proizvode, uključujući čiste ručnike, te da je u ćelijama dostupna topla i tekuća voda.
- (42) Države članice trebale bi zatvorenicima osigurati odgovarajuću čistu odjeću i posteljinu te sredstva za održavanje čistoće takvih predmeta.

Prehrana

- (43) Države članice trebale bi stvoriti uvjete za to da se hrana osigurava u dovoljnoj količini i kvaliteti kako bi se zadovoljile prehrambene potrebe zatvorenika te da se hrana priprema i poslužuje u higijenskim uvjetima. Nadalje, države članice trebale bi jamčiti da je čista pitka voda uvijek dostupna zatvorenicima.
- (44) Države članice trebale bi zatvorenicima osigurati hranjivu prehranu koja uzima u obzir njihovu dob, invaliditet, zdravlje, fizičko stanje, vjeru, kulturu i prirodu njihova rada.

Vrijeme provedeno izvan ćelije i na otvorenom

- (45) Države članice trebale bi dopustiti zatvorenicima da vježbaju na otvorenom najmanje jedan sat dnevno te bi u tu svrhu trebale osigurati prostrane i primjerene objekte i opremu.
- (46) Države članice trebale bi dopustiti zatvorenicima da provedu razumnu količinu vremena izvan ćelija kako bi se mogli uključiti u rad, obrazovanje i rekreacijske aktivnosti, što je potrebno za odgovarajuću razinu ljudske i društvene interakcije. Kako bi se spriječilo kršenje zabrane mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, države članice trebale bi osigurati da su sve iznimke od tog pravila u kontekstu posebnih sigurnosnih režima i mjera, uključujući upućivanje u samicu, nužne i razmjerne.

Rad i obrazovanje zatvorenika radi promicanja društvene reintegracije

- (47) Države članice trebale bi ulagati u socijalnu rehabilitaciju zatvorenika, uzimajući u obzir njihove pojedinačne potrebe. U tu bi svrhu države članice trebale nastojati osigurati svrhoviti plaćeni rad. Kako bi se promicala uspješna reintegracija pritvorenika u društvo i na tržište rada, države članice trebale bi dati prednost radu koji uključuje strukovno osposobljavanje.
- (48) Kako bi se zatvorenicima pomoglo da se pripreme za otpust i olakšala njihova reintegracija u društvo, države članice trebale bi osigurati da svi zatvorenici imaju pristup sigurnim, uključivim i pristupačnim obrazovnim programima (uključujući učenje na daljinu) koji ispunjavaju njihove individualne potrebe, uzimajući pritom u obzir njihove želje i ambicije.

Zdravstvena zaštita

- (49) Države članice trebale bi zajamčiti da zatvorenici imaju pravodoban pristup medicinskoj pomoći, uključujući psihološku pomoć koja im je potrebna kako bi održali fizičko i mentalno zdravlje. U tu svrhu države članice trebale bi osigurati da zdravstvena zaštita u zatvorskim objektima ispunjava iste standarde kao i nacionalni sustav javnog zdravstva, među ostalim u pogledu psihijatrijskog liječenja.
- (50) Države članice trebale bi osigurati redovito praćenje zdravstvenog stanja i poticati programe cijepljenja i zdravstvenih pregleda, što se odnosi na zarazne (HIV, virusni hepatitis B i C, tuberkuloza i spolno prenosive bolesti) i nezarazne bolesti (posebno programi za rano otkrivanje raka), nakon kojih slijedi dijagnoza i prema potrebi početak liječenja. Programi zdravstvenog obrazovanja mogu doprinijeti poboljšanju stope ranog otkrivanja bolesti i zdravstvene pismenosti. Države članice trebale bi osigurati da se posebna pozornost posveti liječenju zatvorenika koji su ovisni o drogama, prevenciji i liječenju zaraznih bolesti, mentalnom zdravlju i sprečavanju samoubojstava.
- (51) Države članice trebale bi zahtijevati da se liječnički pregled obavi bez nepotrebnog odgađanja na početku svakog razdoblja oduzimanja slobode i nakon svakog premještanja.

Sprečavanje nasilja i zlostavljanja

- (52) Države članice trebale bi poduzeti sve razumne mjere kako bi osigurale sigurnost zatvorenika i spriječile svaki oblik mučenja ili zlostavljanja. Države članice posebno bi trebale poduzeti sve razumne mjere kako bi osigurale da zatvorenici ne budu izloženi nasilju ili zlostavljanju od strane osoblja u zatvorskom objektu te da se prema njima postupa poštujući ljudsko dostojanstvo. Države članice također bi trebale zahtijevati od osoblja u zatvorskim objektima i svih nadležnih tijela da zaštite zatvorenike od nasilja ili zlostavljanja drugih zatvorenika.
- (53) Države članice trebale bi osigurati da se prati ispunjavanje obveze dužne pažnje i nadzire svaka uporaba sile od strane osoblja u zatvorskom objektu.

Dodir s vanjskim svijetom

- (54) Države članice trebale bi zatvorenicima osigurati pravo na posjete članova obitelji i drugih osoba, kao što su pravni zastupnici, socijalni radnici i liječnici. Države članice također bi trebale zatvorenicima dopustiti da slobodno komuniciraju s takvim osobama pismima i, što je češće moguće, telefonom ili drugim oblicima komunikacije, uključujući alternativna sredstva komunikacije za osobe s invaliditetom.
- (55) Države članice trebale bi osigurati odgovarajuće prostore za obiteljske posjete u uvjetima prilagođenima djeci, koji su u skladu sa zahtjevima sigurnosti, ali manje traumatični za djecu. Ti obiteljski posjeti trebali bi osigurati održavanje redovitih i smislenih kontakata među članovima obitelji.
- (56) Države članice trebale bi razmotriti mogućnost komunikacije digitalnim sredstvima, kao što su videopozivi, kako bi se, među ostalim, zatvorenicima omogućilo da održavaju kontakt sa svojim obiteljima, da se prijave za posao, da pohađaju tečajeve za osposobljavanje ili da traže smještaj u pripremi za otpust.
- (57) Ako je zatvoreniku iznimno zabranjeno komunicirati s vanjskim svijetom, države članice trebale bi osigurati da je takva restriktivna mjera strogo nužna i razmjerna te da se ne primjenjuje dulje vrijeme.

Pravna pomoć

- (58) Države članice trebale bi osigurati da zatvorenici imaju pristup branitelju.
- (59) Države članice trebale bi poštovati povjerljivost sastanaka i drugih oblika komunikacije, uključujući pravnu korespondenciju, između zatvorenika i njihovih pravnih savjetnika.

- (60) Države članice trebale bi zatvorenicima omogućiti pristup dokumentima koji se odnose na njihove pravne postupke ili im dopustiti da ih zadrže kod sebe.

Zahtjevi i pritužbe

- (61) Države članice trebale bi osigurati da su svi zatvorenici jasno obaviješteni o pravilima koja se primjenjuju u zatvorskom objektu u koji su smješteni.
- (62) Države članice trebale bi olakšati djelotvoran pristup postupku kojim se pritvorenicima omogućuje podnošenje službene pritužbe na aspekte njihova života u zatvoru. Konkretno, države članice trebale bi osigurati da zatvorenici mogu slobodno podnositi povjerljive zahtjeve i pritužbe o postupanju s njima putem unutarnjih i vanjskih mehanizama za podnošenje pritužbi.
- (63) Države članice trebale bi osigurati da neovisno tijelo ili tribunal brzo i savjesno rješava pritužbe pritvorenika. Takva tijela trebaju biti ovlaštena naložiti odgovarajuće mjere, posebno mjere za okončanje svakog kršenja prava na nepodvrgavanje mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.

Posebne mjere za žene i djevojčice

- (64) Države članice trebale bi uzeti u obzir posebne fizičke, profesionalne, socijalne i psihološke potrebe žena i djevojčica, kao i sanitarne i zdravstvene potrebe, pri donošenju odluka koje utječu na bilo koji aspekt njihova boravka u zatvorskom objektu.
- (65) Države članice trebale bi dopustiti zatvorenicama da rode u bolnici izvan zatvorskog objekta. Ako je dijete ipak rođeno u zatvorskom objektu, države članice trebale bi osigurati svu potrebnu potporu i prostore kako bi se zaštitila veza između majke i djeteta te kako bi se osigurala njihova tjelesna i mentalna dobrobit, uključujući odgovarajuću prenatalnu i postnatalnu zdravstvenu skrb.
- (66) Ako je zatvorenicom majka dojenčeta, države članice trebale bi takvoj majci dopustiti da zadrži dijete sa sobom u zatvorskom objektu u mjeri u kojoj je to u skladu s najboljim interesima djeteta. Države članice trebale bi osigurati poseban smještaj i poduzeti sve razumne mjere prilagođene djeci kako bi se osiguralo zdravlje i dobrobit pogođene djece tijekom cijelog izvršenja kazne.

Posebne mjere za strane državljane

- (67) Države članice trebale bi osigurati da strani državljani lišeni slobode i drugi zatvorenici s posebnim jezičnim potrebama imaju razuman pristup stručnim uslugama usmenog prevođenja i prijevodu pisanih materijala na jeziku koji razumiju.
- (68) Države članice trebale bi osigurati da strani državljani budu obaviješteni, bez nepotrebnog odlaganja, o svojem pravu da zatraže kontakt i da im se omogući razumna mogućnost komunikacije s diplomatskom ili konzularnom službom njihove zemlje državljanstva.
- (69) Države članice trebale bi osigurati pružanje informacija o pravnoj pomoći.
- (70) Države članice trebale bi osigurati da strani državljani budu obaviješteni o mogućnosti da zatraže premještanje izvršenja kazne ili mjera opreza u njihovu zemlju državljanstva ili stalnog boravišta, npr. u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909/PUP i Okvirnom odlukom 2009/829/PUP.

Posebne mjere za djecu i mlađe punoljetnike

- (71) Države članice trebale bi osigurati da najbolji interesi djeteta budu na prvom mjestu u svim pitanjima koja se odnose na njegovo zadržavanje te da se posebna prava i potrebe djeteta uzimaju u obzir pri donošenju odluka koje utječu na bilo koji aspekt njegova boravka u zatvorskom objektu.

- (72) Države članice trebale bi za djecu uspostaviti odgovarajući i multidisciplinarni režim pritvora/zatvora kojim se osiguravaju i čuvaju njihovo zdravlje i fizički, mentalni i emocionalni razvoj, pravo na obrazovanje i osposobljavanje, učinkovito i redovito ostvarivanje prava na obiteljski život te pristup programima kojima se potiče njihova reintegracija u društvo.
- (73) Za svaku primjenu disciplinskih mjera, uključujući upućivanje u samicu, uporabu sile ili sredstava sputavanja, trebalo bi biti obavezno razmatranje nužnosti i proporcionalnosti.
- (74) Kad je to primjereno, države članice potiču se da na prijestupnike mlađe od 21 godine primjenjuju poseban režim za maloljetnike.

Posebne mjere za osobe s invaliditetom ili teškim zdravstvenim problemima

- (75) Države članice trebale bi osigurati da osobe s invaliditetom ili teškim zdravstvenim problemima dobiju odgovarajuću skrb usporedivu s onom koju pruža nacionalni sustav javnog zdravstva koja zadovoljava njihove posebne potrebe. Konkretno, države članice trebale bi osigurati da osobe kojima su dijagnosticirana zdravstvena stanja povezana s mentalnim zdravljem dobiju specijaliziranu profesionalnu skrb, prema potrebi u specijaliziranoj ustanovi ili posebnom odjelu zatvorskog objekta pod liječničkim nadzorom, te da se, prema potrebi, zatvorenici pruži kontinuitet zdravstvene zaštite u pripremi za otpust.
- (76) Države članice trebale bi posebno paziti da zadovolje potrebe zatvorenika s invaliditetom ili teškim zdravstvenim problemima i osiguraju im pristupačnost u pogledu materijalnih uvjeta i režima pritvora/zatvora. To bi trebalo uključivati pružanje odgovarajućih aktivnosti takvim zatvorenicima.

Posebne mjere za zaštitu drugih zatvorenika s posebnim potrebama ili ranjivima na drugi način

- (77) Države članice trebale bi osigurati da se smještanjem u zatvorski objekt dodatno ne pogoršava marginalizacija osoba zbog njihove seksualne orijentacije, rasnog ili etničkog podrijetla ili vjerskih uvjerenja ili na temelju bilo koje druge osnove.
- (78) Države članice trebale bi poduzeti sve razumne mjere kako bi spriječile svako nasilje ili drugo zlostavljanje, kao što je fizičko, psihičko ili seksualno zlostavljanje, nad osobama zbog njihove seksualne orijentacije, rasnog ili etničkog podrijetla, vjerskih uvjerenja ili na temelju bilo koje druge osnove od strane osoblja u zatvorskom objektu ili drugih zatvorenika. Države članice trebale bi osigurati primjenu posebnih zaštitnih mjera ako postoji opasnost od takvog nasilja ili zlostavljanja.

Inspeksijski nadzor i praćenje

- (79) Države članice trebale bi olakšati redovite inspekcije neovisnog tijela koje procjenjuje upravlja li se zatvorskim objektima u skladu sa zahtjevima nacionalnog i međunarodnog prava. Države članice posebno bi trebale omogućiti neometan pristup Odboru za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja te mreži nacionalnih mehanizama za sprečavanje takvog postupanja.
- (80) Države članice trebale bi omogućiti nacionalnim parlamentarnim zastupnicima pristup zatvorskim objektima te ih se potiče da sličan pristup omoguće zastupnicima u Europskom parlamentu.
- (81) Države članice trebale bi razmotriti i mogućnost da se za suce, državne odvjetnike i branitelje organiziraju redoviti posjeti zatvorskim objektima i drugim centrima za zadržavanje kao dio stručne izobrazbe i usavršavanja.

Posebne mjere za suzbijanje radikalizacije u zatvorima

- (82) Države članice potiču se da provode početnu procjenu rizika kako bi utvrdile odgovarajući režim zatvora koji se primjenjuje na zatvorenike osumnjičene ili osuđene za kaznena djela terorizma i nasilnih ekstremističkih kaznenih djela.

- (83) Na temelju te procjene rizika ti zatvorenici mogu biti smješteni zajedno u zasebnom terorističkom odjelu ili mogu biti raspršeni među općom zatvorskom populacijom. U potonjem slučaju države članice trebale bi spriječiti izravan kontakt takvih pojedinaca s osobito ranjivim zatvorenicima.
- (84) Države članice trebale bi osigurati da zatvorska uprava redovito provodi daljnje procjene rizika (na početku razdoblja lišavanja slobode, tijekom tog razdoblja i prije otpusta zatvorenika osumnjičenih ili osuđenih za teroristička i nasilna ekstremistička kaznena djela).
- (85) Države članice potiču se da cjelokupnom osoblju osiguraju opće informativno osposobljavanje za sve osoblje i dodatno osposobljavanje specijaliziranog osoblja kako bi se u ranoj fazi prepoznali znakovi radikalizacije. Države članice trebale bi razmotriti i osiguravanje odgovarajućeg broja dobro osposobljenih vjerskih službenika koji predstavljaju različite religije.
- (86) Države članice trebale bi provesti mjere kojima se u zatvoru osiguravaju programi rehabilitacije, deradikalizacije i odustajanja od nasilja kao priprema za otpust, te programi nakon otpusta kojima se promiče reintegracija zatvorenika osuđenih za teroristička i nasilna ekstremistička kaznena djela.

PRAĆENJE

- (87) Države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o daljnjem postupanju u vezi s ovom Preporukom u roku od 18 mjeseci od njezina donošenja. Na temelju tih informacija Komisija bi trebala pratiti i ocjenjivati mjere koje su poduzele države članice te podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u roku od 24 mjeseca od njezina donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. prosinca 2022.

Za Komisiju
Didier REYNERS
Član Komisije

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2023/682**od 16. ožujka 2023.****o uzajamnom priznavanju odluka o vraćanju i ubrzavanju vraćanja pri provedbi Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Člankom 4. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji od Unije i država članica zahtijeva se da si međusobno pomažu, uz puno uzajamno poštovanje, pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz Ugovora.
- (2) Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđuju se zajednički standardi i postupci koje države članice moraju primjenjivati kad vraćaju državljane trećih zemalja s nezakonitim boravkom.
- (3) Komisija je 12. rujna 2018. iznijela prijedlog preinake Direktive 2008/115/EZ kojom se skraćuje trajanje postupaka vraćanja, osigurava bolja povezanost postupaka azila i vraćanja te djelotvornija primjena mjera za sprečavanje bijega, uz istodobno osiguravanje poštovanja temeljnih prava sadržanih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”).
- (4) Novim paktom o migracijama i azilu ⁽²⁾ nastoji se uspostaviti zajednički sustav EU-a za vraćanje u kojem se snažnije strukture unutar Unije kombiniraju s učinkovitijom suradnjom s trećim zemljama u pogledu vraćanja i ponovnog prihvata u okviru sveobuhvatnog pristupa upravljanju migracijama. Tim se pristupom objedinjuju sve politike u području migracija, azila, integracije i upravljanja granicama, pri čemu se potvrđuje da ukupna učinkovitost ovisi o napretku u svim područjima. Brži i neometan migracijski proces i kvalitetnije upravljanje migracijskim i graničnim politikama, suradnja s trećim zemljama, među ostalim u provedbi sporazuma i dogovora EU-a o ponovnom prihvatu, uz pomoć modernih informacijskih sustava i relevantnih agencija EU-a potaknut će djelotvorniji i održiviji postupak vraćanja.
- (5) Europsko vijeće dosljedno naglašava važnost jedinstvene, sveobuhvatne i djelotvorne politike Unije o vraćanju i ponovnom prihvatu te poziva na brzo djelovanje kako bi se osigurala učinkovita vraćanja iz Unije ubrzavanjem postupaka vraćanja. Europsko vijeće također je pozvalo države članice da uzajamno priznaju odluke o vraćanju ⁽³⁾.
- (6) U Komunikaciji Komisije od 10. veljače 2021. „Jačanje suradnje u području vraćanja i ponovnog prihvata u okviru pravedne, djelotvorne i sveobuhvatne migracijske politike EU-a” ⁽⁴⁾ utvrđene su prepreke koje otežavaju djelotvorno vraćanje te je navedeno da je za njihovo svladavanje potrebno unaprijediti postupke kojima se smanjuje fragmentiranost nacionalnih pristupa te ostvariti bližu suradnju i veću solidarnost među svim državama članicama. Mehanizam evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2022/922 ⁽⁵⁾ i informacije prikupljene putem Europske migracijske mreže ⁽⁶⁾, uspostavljene Odlukom Vijeća 2008/381/EZ, omogućili su sveobuhvatnu procjenu načina na koji države članice provode politiku Unije o vraćanju i utvrđivanje postojećih nedostataka i prepreka.

⁽¹⁾ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

⁽²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija o novom paktu o migracijama i azilu, COM(2020) 609 final.

⁽³⁾ Zaključci Europskog vijeća od 9. veljače 2023., 1/23.

⁽⁴⁾ COM(2021) 56 final.

⁽⁵⁾ Uredba Vijeća (EU) 2022/922 od 9. lipnja 2022. o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013 (SL L 160, 15.6.2022., str. 1.).

⁽⁶⁾ Odluka Vijeća 2008/381/EZ od 14. svibnja 2008. o uspostavi Europske migracijske mreže (SL L 131, 21.5.2008., str. 7.).

- (7) S obzirom na trajne probleme u području vraćanja i u iščekivanju zaključenja zakonodavnih pregovora, posebno o prijedlogu preinake Direktive 2008/115/EZ, preporučuju se dodatne mjere kako bi primjena postojećeg pravnog okvira postala djelotvornija i učinkovitija.
- (8) Preporuka Komisije (EU) 2017/432 ⁽⁷⁾, u kojoj se predlaže niz mjera za djelotvornije vraćanje pri provedbi Direktive 2008/115/EZ, i dalje je relevantna te bi državama članicama trebala biti smjernica za brži postupak vraćanja. Preporuka (EU) 2017/432 uključena je u Preporuku Komisije (EU) 2017/2338 ⁽⁸⁾, čime se omogućuje kontinuirana procjena njezine provedbe u okviru mehanizma evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine.
- (9) Kao bitan korak prema zajedničkom sustavu EU-a za vraćanje uzajamno priznavanje odluka o vraćanju može državi članici odgovornoj za vraćanje olakšati i ubrzati postupke vraćanja te poboljšati suradnju i uzajamno povjerenje među državama članicama radi daljnje konvergencije njihovih sustava u pogledu upravljanja migracijama. Uzajamno priznavanje odluka o vraćanju koje su prethodno izdane u drugoj državi članici također može doprinijeti odvratanju od nezakonitih migracija i nedopuštenih sekundarnih kretanja unutar Unije. Direktivom Vijeća 2001/40/EZ ⁽⁹⁾ utvrđuje se okvir za uzajamno priznavanje. Taj je okvir dopunjen Odlukom Vijeća 2004/191/EZ ⁽¹⁰⁾ o utvrđivanju kriterija i praktičnih rješenja za nadoknadu zbog financijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ, koja je bila preteča različitih vrsta potpore naknadno uspostavljenih na razini Unije. Napredak u uzajamnom priznavanju odluka o vraćanju trebao bi se uzeti u obzir i u tekućim raspravama o prijedlogu Komisije za preinaku Direktive 2008/115/EZ.
- (10) Nepostojanje sustava na razini Unije u kojem se bilježi je li za uhićenog državljanina treće zemlje već donesena odluka o vraćanju koju je izdala druga država članica prethodno je otežavalo uzajamno priznavanje.
- (11) Od 7. ožujka 2023., kad se počela primjenjivati Uredba (EU) 2018/1860 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾, nakon izdavanja odluke o vraćanju države članice dužne su bez odgode unijeti upozorenje o vraćanju u Schengenski informacijski sustav. U Schengenskom informacijskom sustavu države članice sada mogu odmah provjeriti postoji li za državljanina treće zemlje kojega je uhitilo nadležno tijelo odluka o vraćanju koju je izdala druga država članica.
- (12) Dodana vrijednost te nove značajke Schengenskog informacijskog sustava ovisi o aktivnoj upotrebi upozorenja o vraćanju i o odgovarajućem daljnjem postupanju u vezi s njima, među ostalim putem uzajamnog priznavanja odluka o vraćanju koje su prethodno izdale druge države članice. Time se može znatno ubrzati postupak vraćanja i povećati njegova učinkovitost, posebno kad se vraćanje može odmah izvršiti, među ostalim ako je isteklo vrijeme za dobrovoljni odlazak koje je u odluci o vraćanju odobrila država članica izdavateljica te ako su iscrpljeni pravni lijekovi protiv takve odluke o vraćanju.
- (13) Namjenskim financiranjem u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju ⁽¹²⁾ poduprijet će se provedba ove Preporuke, a posebno uzajamno priznavanje odluka o vraćanju među državama članicama. Osim toga, nadležne agencije EU-a trebale bi u provedbi pružati praktičnu i operativnu potporu.

⁽⁷⁾ Preporuka Komisije (EU) 2017/432 od 7. ožujka 2017. o učinkovitijoj provedbi vraćanja u okviru Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 66, 11.3.2017., str. 15.).

⁽⁸⁾ Preporuka Komisije (EU) 2017/2338 od 16. studenoga 2017. za uspostavu zajedničkog „Priručnika o vraćanju” koji trebaju upotrebljavati nadležna tijela država članica pri izvršavanju zadaća povezanih s vraćanjem (SL L 339, 19.12.2017., str. 83.).

⁽⁹⁾ Direktiva Vijeća 2001/40/EZ od 28. svibnja 2001. o uzajamnom priznavanju odluka o izgonu državljana trećih zemalja (SL L 149, 2.6.2001., str. 34.).

⁽¹⁰⁾ Odluka Vijeća 2004/191/EZ od 23. veljače 2004. o utvrđivanju kriterija i praktičnih rješenja za nadoknadu zbog financijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ o uzajamnom priznavanju odluka o protjerivanju državljana trećih zemalja (SL L 60, 27.2.2004., str. 55.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2018/1860 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o upotrebi Schengenskog informacijskog sustava za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 312, 7.12.2018., str. 1.).

⁽¹²⁾ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju (SL L 251, 15.7.2021., str. 1.).

- (14) Prepreke suradnji i komunikaciji među nacionalnim tijelima nadležnima za postupke azila i vraćanja ključan su strukturni element koji koči učinkovitiji postupak vraćanja. Sva nadležna tijela država članica uključena u različite faze postupka vraćanja trebala bi blisko surađivati i koordinirati svoj rad.
- (15) Bolja povezanost između postupaka azila i vraćanja te brzi postupci na vanjskim granicama država članica mogu znatno povećati učinkovitost vraćanja. Ako odstupanje od primjene Direktive 2008/115/EZ na temelju članka 2. stavka 2. točke (a) nije primjenjivo, posebno je potrebno ubrzati, unutar postojećeg zakonodavnog okvira, učinkovito vraćanje onih državljana trećih zemalja čiji je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen i za slučajeve u blizini vanjske granice država članica, putem bržeg postupka vraćanja, pod uvjetom da se tijekom cijelog postupka vraćanja osigura poštovanje njihovih temeljnih prava.
- (16) Prema članku 3. stavku 3. Uredbe (EU) 2018/1860 dopušteno je suzdržati se od unošenja upozorenja o vraćanju u Schengenski informacijski sustav ako je odluka o vraćanju izdana na vanjskoj granici države članice i odmah izvršena. Međutim, člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1860 od država članica zahtijeva se da osiguraju da se upozorenja unose u Schengenski informacijski sustav bez odgode ako vraćanje nije izvršeno odmah s vanjskih granica.
- (17) Kako bi se potaknula dobrovoljna vraćanja, mogućnosti predviđene Direktivom 2008/115/EZ mogle bi se iskoristiti kako bi se razmotrilo suzdržavanje od izdavanja zabrane ulaska za državljane trećih zemalja koji surađuju s nadležnim tijelima i sudjeluju u programu potpomognutog dobrovoljnog vraćanja i reintegracije, ne dovodeći u pitanje obveze utvrđene u članku 11. stavku 1. Direktive 2008/115/EZ. U takvim slučajevima države članice prema potrebi produljuju vrijeme za dobrovoljni odlazak u skladu s člankom 7. stavkom 2. Direktive 2008/115/EZ.
- (18) Sprečavanje bijega i nedopuštenih kretanja unutar Unije ključno je za osiguravanje djelotvornosti zajedničkog sustava EU-a za vraćanje. Potreban je sveobuhvatan pristup, uključujući alate za procjenu i sprečavanje opasnosti od bijega, kako bi se olakšala i pojednostavnila procjena te opasnosti u pojedinačnim slučajevima, povećala primjena učinkovitih alternativa zadržavanju te osigurali dostatni kapaciteti za zadržavanje kad se zadržavanje upotrebljava kao krajnja mjera i u vremenu koje je najmanje potrebno u skladu s člankom 15. Direktive 2008/115/EZ.
- (19) Za provedbu ove Preporuke dostupna je potpora na razini Unije, uključujući potporu koordinatora EU-a za vraćanje i mreže na visokoj razini za vraćanje, čiji se rad temelji na operativnoj strategiji za vraćanje. Operativnu potporu pružaju i nadležne agencije Unije, posebno Frontex, Agencija Europske unije za azil i Agencija za temeljna prava.
- (20) Nacionalna tijela za vraćanje dio su europske granične i obalne straže, čija je zadaća osiguravati učinkovitu provedbu europskog integriranog upravljanja granicama. Frontex ima središnju ulogu kao operativni ogranak zajedničkog sustava EU-a za vraćanje i pruža pomoć državama članicama u svim fazama postupka vraćanja u okviru svojeg mandata u skladu s Uredbom (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾.
- (21) Ova bi Preporuka trebala biti upućena svim državama članicama koje obvezuje Direktiva 2008/115/EZ.
- (22) Države članice trebale bi uputiti svoja nacionalna tijela nadležna za izvršavanje zadataka povezanih s vraćanjem da primjenjuju ovu Preporuku pri vršenju svojih dužnosti.
- (23) Ova je Preporuka u skladu s temeljnim pravima i načelima priznatima Poveljom. Ovom se Preporukom posebno osigurava puno poštovanje ljudskog dostojanstva i primjena članaka 1., 4., 14., 18., 19., 21., 24. i 47. Povelje te se ona mora primjenjivati u skladu s time,

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

Uzajamno priznavanje odluka o vraćanju

1. Kako bi se olakšao i ubrzao postupak vraćanja, država članica odgovorna za vraćanje državljanina treće zemlje s nezakonitim boravkom trebala bi na uzajamnoj osnovi priznati svaku odluku o vraćanju koju je toj osobi prethodno izdala druga država članica, osim ako je učinak takve odluke o vraćanju suspendiran. U tu svrhu države članice trebale bi:
 - a) u potpunosti iskoristiti informacije koje se razmjenjuju putem upozorenja o vraćanju u Schengenskom informacijskom sustavu kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2018/1860;
 - b) osigurati dostupnost otisaka prstiju za unos u upozorenje u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) 2018/1860;
 - c) u sustavu automatske identifikacije otisaka prstiju Schengenskog informacijskog sustava sustavno provjeravati je li u tom sustavu za državljanina treće zemlje s nezakonitim boravkom izdano upozorenje o vraćanju;
 - d) osigurati da nacionalna tijela nadležna za vraćanje blisko surađuju s nacionalnim uredom SIRENE s obzirom na njegovu ulogu uspostavljenu Uredbom (EU) 2018/1861 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ i ulogu u razmjeni informacija na temelju Uredbe (EU) 2018/1860;
 - e) surađivati i prema potrebi razmjenjivati dopunske informacije kako bi se olakšalo priznavanje i izvršenje odluke o vraćanju;
 - f) prije priznavanja odluke o vraćanju koju je donijela druga država članica i prije udaljavanja razmotriti situaciju dotičnog državljanina treće zemlje nakon što ga sasluša kako bi se osigurala usklađenost s nacionalnim pravom i člankom 5. Direktive 2008/115/EZ. Osobito kad je riječ o djeci, država članica izvršiteljica trebala bi osigurati da se vodi računa o najboljem interesu djeteta;
 - g) pisanim putem obavijestiti dotičnog državljanina treće zemlje da je odluka o vraćanju koju je izdala druga država članica, a odnosi se na njega, priznata. Obavijest bi trebala sadržavati činjenične i pravne razloge navedene u odluci o vraćanju, kao i informacije o dostupnim pravnim lijekovima;
 - h) odmah obavijestiti državu članicu izdavateljicu o udaljavanju dotičnog državljanina treće zemlje kako bi država članica izdavateljica mogla ažurirati Schengenski informacijski sustav u skladu s člankom 24. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) 2018/1861.

Ubrzavanje vraćanja

2. Kako bi se ubrzali postupci vraćanja, države članice trebale bi uspostaviti čvrstu suradnju između tijela odgovornih za odluke o prestanku zakonitog boravka i tijela odgovornih za izdavanje odluka o vraćanju, uključujući redovitu razmjenu informacija i operativnu suradnju, na temelju integriranog i koordiniranog pristupa preporučenog u Preporuci (EU) 2017/432.
3. Kako bi se osigurala pravodobna dostupnost informacija o identitetu i pravnoj situaciji državljanina trećih zemalja na koje se primjenjuje odluka o vraćanju, a koje su potrebne za praćenje pojedinačnih slučajeva i postupanje u vezi s njima, te radi uspostave i održavanja nacionalne slike stanja u pogledu vraćanja, države članice pozivaju se da bez odgode uspostave sveobuhvatan IT sustav za upravljanje predmetima vraćanja na temelju modela koji je Frontex razvio u skladu s člankom 48. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU) 2019/1896. Države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti i sustave upravljanja predmetima ponovnog prihvata koji su uspostavljeni kako bi se potaknula provedba sporazuma ili dogovora o ponovnom prihvatu s trećim zemljama.

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1861 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o uspostavi, radu i upotrebi Schengenskog informacijskog sustava (SIS) u području granične kontrole i o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te o izmjeni i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1987/2006 (SL L 312, 7.12.2018., str. 14.).

4. Kako bi se osiguralo da se nakon odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu brzo provede postupak vraćanja, države članice trebale bi:
 - a) uspostaviti izravan i standardan komunikacijski kanal između tijela za azil i tijela za vraćanje radi neometane koordinacije tih dvaju postupaka;
 - b) u istom aktu ili u zasebnim aktima, istodobno ili neposredno jedno za drugim, izdati odluku o vraćanju i odluku o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, iskorištavajući na najbolji način mogućnost iz članka 6. stavka 6. Direktive 2008/115/EZ;
 - c) predvidjeti mogućnost podnošenja žalbi protiv odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu i odluke o vraćanju u isto vrijeme pred istim sudom ili mogućnost žalbe na obje odluke u istom roku;
 - d) predvidjeti automatsku suspenziju izvršenja odluka o vraćanju tijekom žalbenog postupka samo u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađivanja s člankom 19. stavkom 2. i člankom 47. Povelje;
 - e) poduzeti korake kako bi se osiguralo da se pravni lijek može ostvariti iz treće zemlje, npr. putem odgovarajućeg pravnog zastupanja i upotrebom inovativnih alata kao što je videokonferencijska veza, pod uvjetom da se poštuje pravo na djelotvoran pravni lijek i članak 5. Direktive 2008/115/EZ.
5. Kako bi se osigurala brža vraćanja u blizini vanjskih granica, države članice trebale bi:
 - a) uspostaviti mobilne timove za potporu u kojima su predstavnici svih nadležnih tijela za dobrovoljno i prisilno vraćanje i relevantnih službi za potporu, uključujući usmene prevoditelje, zdravstvene službe, službe za pravne savjete i socijalne radnike;
 - b) organizirati odgovarajuće objekte (posebno za djecu i obitelji) u blizini područja vanjske granice za smještaj državljana trećih zemalja prije vraćanja, u kojima se poštuju ljudsko dostojanstvo i temeljna prava sadržana u Povelji, uključujući prava na privatni i obiteljski život te nediskriminaciju;
 - c) ako je primjenjivo, u što većoj mjeri koristiti ubrzane postupke predviđene u sporazumima o ponovnom prihvatu sklopljenima između Unije ili država članica i trećih zemalja, poštujući pritom postupovna jamstva, posebno u skladu s člankom 47. Povelje;
 - d) u skladu s člankom 3. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2018/1860 unijeti upozorenje o vraćanju u Schengenski informacijski sustav ako nije moguće odmah izvršiti vraćanje.
6. Države članice trebale bi se osloniti na potporu koju pruža Frontex i koristiti je u što većoj mjeri, a to podrazumijeva operativnu potporu nacionalnim tijelima, pomoć pri identifikaciji vraćenika i pribavljanje putnih isprava, organizaciju operacija vraćanja i potporu dobrovoljnom odlasku i reintegraciji.

Poticaji za dobrovoljni povratak

7. Kako bi se državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom potaknulo na dobrovoljni povratak, države članice trebale bi uspostaviti savjetodavne strukture za vraćanje i reintegraciju kako bi im se što ranije u tom procesu pružile informacije i pomoć te kako bi ih se usmjerilo u program potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije. Države članice trebale bi osigurati da se informacije o vraćanju pružaju i tijekom postupka azila jer je vraćanje mogući ishod u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.
8. Stoga bi države članice trebale:
 - a) razmotriti suzdržavanje od izdavanja zabrane ulaska državljanima trećih zemalja koji surađuju s nadležnim tijelima i koji se upisuju u program potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije, ne dovodeći u pitanje članak 11. stavak 1. Direktive 2008/115/EZ; u takvim bi slučajevima države članice trebale produljiti vrijeme za dobrovoljni odlazak na odgovarajuće razdoblje u skladu s člankom 7. stavkom 2. Direktive 2008/115/EZ;

- b) osigurati lako dostupan i praktično operativan postupak na temelju kojega državljanin treće zemlje može zatražiti ukidanje, suspenziju ili skraćivanje zabrane ulaska u slučajevima u kojima je državljanin treće zemlje na kojeg se primjenjuje zabrana ulaska napustio državno područje države članice uz potpuno poštovanje odluke o vraćanju u roku odobrenom za dobrovoljni odlazak, u skladu s člankom 11. stavkom 3. Direktive 2008/115/EZ.

Sveobuhvatan pristup bijegu

9. U svrhu uspostave pojednostavnjenog i koordiniranog postupka države članice trebale bi uspostaviti sveobuhvatan pristup koji se sastoji od sljedećih ključnih alata za procjenu i sprečavanje opasnosti od bijega:
- a) objektivni kriteriji za procjenu postojanja opasnosti od bijega u svakom pojedinačnom slučaju;
 - b) učinkovite alternative zadržavanju koje odgovaraju različitim razinama opasnosti od bijega i pojedinačnim okolnostima;
 - c) zadržavanje kao krajnja mjera i što je kraće moguće u skladu s člankom 15. Direktive 2008/115/EZ i člankom 6. Povelje.
10. Kako bi se procijenilo ima li u pojedinačnom slučaju razloga na temelju kojih se sumnja da bi državljanin treće zemlje za kojega je pokrenut postupak vraćanja mogao pobjeći u smislu članka 3. točke 7. Direktive 2008/115/EZ, države članice trebale bi u nacionalno zakonodavstvo uvesti objektivne okolnosti i kriterije iz točke 15. odnosno točke 16. Preporuke (EU) 2017/432. Države članice trebale bi osigurati širok raspon alternativa zadržavanju koje jednako djelotvorno sprečavaju bijeg državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom i koje su prilagođene pojedinačnim okolnostima dotičnih pojedinaca. Države članice trebale bi uspostaviti odgovarajuće postupke kako bi osigurale da državljani trećih zemalja poštuju takve mjere. Trebalo bi predvidjeti učinkovite, ali manje prisilne mjere od zadržavanja koje mogu uključivati:
- a) obvezu redovitog javljanja nadležnim tijelima, u rasponu od svaka 24 sata do jednom tjedno, ovisno o razini opasnosti od bijega;
 - b) obvezu predaje putovnice, putne isprave ili osobne isprave nadležnim tijelima;
 - c) obvezu boravka u mjestu koje su odredila nadležna tijela, kao što je privatni smještaj, sklonište ili namjenski centar;
 - d) obvezu prijave kućne adrese nadležnim tijelima, uključujući sve promjene takve adrese;
 - e) polaganje odgovarajućeg financijskog jamstva;
 - f) upotrebu inovativne tehnologije.
11. Države članice trebale bi osigurati da kapacitet za zadržavanje bude u skladu sa stvarnim potrebama, uzimajući u obzir broj državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom na koje se odnosi odluka o vraćanju i procijenjeni broj onih za koje se očekuje da će biti vraćeni u srednjoročnom razdoblju.

Provedba, praćenje i izvješćivanje

12. Pri provedbi ove Preporuke države članice trebale bi se oslanjati na sve vrste potpore koja se pruža na razini Unije i u potpunosti je iskoristiti, uključujući:
- a) koordinatora EU-a za vraćanje i mrežu na visokoj razini za vraćanje;
 - b) potporu nadležnih agencija Unije, posebno Frontexa, Agencije Europske unije za azil, eu-LISA-e i Agencije za temeljna prava;
 - c) stručno znanje i informacije koji se prikupljaju i razmjenjuju u mrežama i skupinama Unije koje se bave pitanjima vraćanja.
13. Za potrebe praćenja provedbe ove Preporuke države članice pozivaju se da svake godine izvješćuju Komisiju, među ostalim o broju odluka o vraćanju izdanih u drugoj državi članici koje su uzajamno priznate.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. ožujka 2023.

Za Komisiju
Ylva JOHANSSON
Članica Komisije

POSLOVNICI

DELEGIRANA ODLUKA br. 17–2023 UPRAVNOG ODBORA REVIZORSKOG SUDA

od 1. ožujka 2023.

o provedbenim pravilima za postupanje s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED na Europskom revizorskom sudu

UPRAVNI ODBOR EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 287.,

uzimajući u obzir Odluku Revizorskog suda br. 41-2021 o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (EUCI) ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir politiku informacijske sigurnosti (trenutačna inačica DEC 127/15 FINAL) i politiku klasifikacije informacija na Revizorskom sudu (Obavijest za osoblje br. 123/2020) ⁽²⁾,

budući da se Odluka br. 41-2021 primjenjuje na sve službe i sve prostorije Revizorskog suda;

budući da se člankom 1. stavkom 3. i člankom 5. stavkom 6. Odluke br. 41-2021 utvrđuje da Revizorski sud postupa s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED te može sklopiti sporazum o razini usluge s drugom institucijom EU-a u Luxembourg u kako bi mogao postupati s podacima stupnja tajnosti CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL ili višim stupnjem i pohranjivati ih u sigurnosnoj zoni te institucije;

budući da sigurnosne mjere za zaštitu klasificiranih podataka EU-a moraju tijekom cijelog životnog ciklusa podataka biti razmjerne, posebice njihovu stupnju tajnosti;

budući da sigurnosne mjere za zaštitu povjerljivosti, cjelovitosti i dostupnosti informacija dostavljenih Revizorskom sudu moraju biti primjerene prirodi i vrsti predmetnih informacija;

budući da se člankom 10. stavkom 10. Odluke br. 41-2021 utvrđuje da Upravni odbor donosi delegiranu odluku kojom se utvrđuju provedbena pravila za ovu Odluku; u skladu s člankom 8. stavkom 1. i člankom 10. stavkom 1. Odluke br. 41-2021 tim pravilima uređuju se pitanja poput postupanja s klasificiranim podacima EU-a i njihove pohrane, kao i povrede sigurnosti;

budući da se u Prilogu Odluci br. 41-2021 utvrđuju mjere fizičke sigurnosti koje se primjenjuju u administrativnim zonama u kojima se postupa s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED i u kojima se oni pohranjuju;

budući da sigurnosne mjere poduzete za provedbu ove Odluke moraju biti u skladu s načelima za sigurnost na Revizorskom sudu iz članka 3. Odluke br. 41-2021;

budući da je Revizorski sud Odlukom br. 41-2021 zajamčio da primjenjuje sigurnosne mjere kojima se omogućuje visoka razina zaštite klasificiranih podataka EU-a i koje su istovjetne onima koje su utvrđene propisima o zaštiti klasificiranih podataka EU-a koje su donijele druge institucije, agencije i tijela EU-a;

budući da je jednostavni administrativni sporazum potpisan između Revizorskog suda, Komisije, Vijeća i Europske službe za vanjsko djelovanje te je stupio na snagu 27. siječnja 2023.,

⁽¹⁾ SL L 256 od 19.7.2021., str. 106.

⁽²⁾ Dostupno na sljedećoj poveznici: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/LegalFramework.aspx>.

DONIO JE SLJEDEĆU ODLUKU:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Odlukom utvrđuju se uvjeti za postupanje s klasificiranim podacima EU-a stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ^(*) u skladu s Odlukom br. 41-2021.
2. Ova se Odluka primjenjuje na sve službe i prostorije Revizorskog suda. Ujedno se primjenjuje na njegova revizijska vijeća i odbore, koji su za potrebe ove Odluke obuhvaćeni pojmom „službe”.

Članak 2.

Kriteriji za pristup podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Pristup podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED može se odobriti u sljedećim slučajevima:
 - (a) nakon što je utvrđena potreba da osoba ima pristup određenim podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED kako bi mogla obavljati poslovnu funkciju ili zadaću za Revizorski sud;
 - (b) nakon što je osoba upoznata sa sigurnosnim pravilima i relevantnim sigurnosnim standardima i smjernicama za zaštitu podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED; i
 - (c) nakon što je osoba izjavila da preuzima odgovornost za zaštitu predmetnih podataka.
2. Stažisti na Revizorskom sudu ne smiju obavljati dužnosti kojima bi se od njih zahtijevao pristup podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED.
3. Pristup se uskraćuje ili dopušta drugim kategorijama osoblja u skladu s tablicom iz Priloga.

POGLAVLJE 2.

IZRADA PODATAKA STUPNJA TAJNOSTI RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Članak 3.

Autor podataka

Iako je autor podataka u smislu članka 2. Odluke br. 41-2021 institucija, agencija ili tijelo Unije, država članica, treća država ili međunarodna organizacija pod čijom su nadležnošću izrađeni i/ili u strukturu Unije uvedeni klasificirani podatci, sastavljač podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED nije nužno isti.

^(*) U skladu s člankom 1. stavkom 2. Odluke br. 41-2021 podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED znači „podatci i materijali čije bi neovlašteno otkrivanje moglo biti nepovoljno za interese Europske unije ili jedne ili više država članica”.

Članak 4.

Dodjela stupnja tajnosti

1. Osoblje koje sastavlja dokument na temelju podataka u smislu članka 1., u kontekstu članka 3. stavka 6. Odluke br. 41-2021, uvijek odlučuje treba li se taj dokument klasificirati. Klasificiranje dokumenta kao klasificiranog podatka EU-a obuhvaća ocjenu i odluku autora o tome bi li otkrivanje dokumenta neovlaštenim osobama moglo ugroziti interese Europske unije ili jedne države članice ili više njih. Ako su sastavljači u dvojbi o tome treba li dokument koji sastavljaju klasificirati stupnjem tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED, trebaju se obratiti nadležnom rukovoditelju ili ravnatelju.

2. Dokument se klasificira stupnjem tajnosti koji nije niži od RESTREINT UE/EU RESTRICTED ako bi njegovo neovlašteno otkrivanje moglo, među ostalim:

- (a) nepovoljno utjecati na diplomatske odnose;
- (b) prouzročiti znatnu duševnu bol za pojedince;
- (c) otežati održavanje operativne djelotvornosti ili sigurnosti zaduženog osoblja država članica ili drugih dionika;
- (d) prekršiti obveze o čuvanju povjerljivosti podataka koje im daju treće strane;
- (e) dovesti u pitanje istragu kaznenog djela ili olakšati počinjenje takvog djela;
- (f) dovesti Uniju ili države članice u nepovoljan položaj u trgovačkim ili političkim pregovorima s drugima;
- (g) ometati djelotvorno oblikovanje ili provođenje politika Unije;
- (h) ugroziti dobro upravljanje Unijom i njezine misije općenito; ili
- (i) dovesti do otkrivanja podataka koji su klasificirani višim stupnjem tajnosti.

3. Autori podataka mogu kategorijama podataka koje redovito izrađuju dodijeliti standardni stupanj tajnosti. Međutim, pritom su dužni zajamčiti da se pojedinačnim podacima dodijeli odgovarajući stupanj tajnosti.

Članak 5.

Rad s nacrtima

1. Podatci se klasificiraju odmah po njihovoj izradi. Osobne bilješke, preliminarni nacrti ili poruke koji sadržavaju podatke koje treba klasificirati stupnjem tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED tako se označavaju od samog početka te se stvaraju i s njima se postupa u skladu s ovom Odlukom.

2. Ako za konačni dokument više nije potreban stupanj tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED, taj se dokument deklasificira.

Članak 6.

Evidencija izvornog materijala

Kako bi se omogućio autorski nadzor u skladu s člankom 13., autori dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED, koliko god je moguće, vode evidenciju svih klasificiranih izvora koji su upotrijebljeni pri izradi klasificiranih dokumenata, uključujući pojedinosti o izvorima koji potječu iz država članica EU-a, međunarodnih organizacija ili trećih zemalja. Zbirni klasificirani podatci se, ako je moguće, označavaju tako da se zadrži identifikacija autora klasificiranih izvornih materijala koji su upotrijebljeni.

Članak 7.

Klasifikacija dijelova određenog dokumenta

1. U skladu s člankom 3. stavkom 1. Odluke br. 41-2021 cjelokupni stupanj tajnosti određenog dokumenta mora biti najmanje jednako visok stupnju tajnosti dijela tog dokumenta s najvišim stupnjem tajnosti. Ako se spajaju podatci iz različitih izvora, konačni se objedinjeni dokument pregledava kako bi se utvrdio njegov cjelokupni stupanj tajnosti jer taj dokument može zahtijevati viši stupanj tajnosti od stupnja koji imaju njegovi sastavni dijelovi.
2. Dokumenti koji sadržavaju klasificirane i neklasificirane dijelove strukturiraju se i označavaju tako da se dijelovi s različitim stupnjevima tajnosti i/ili osjetljivosti mogu lako identificirati i prema potrebi odvojiti. Tako se u slučaju da se taj dio odvoji od drugih sastavnih dijelova sa svakim dijelom može postupati na odgovarajući način.

Članak 8.

Potpuna oznaka stupnja tajnosti

1. Podatci za koje je potrebna dodjela stupnja tajnosti označavaju se te se s njima postupa kao takvima bez obzira na njihov fizički oblik. Stupanj tajnosti jasno se priopćava primateljima, ili oznakom stupnja tajnosti, ako se podatci dostavljaju u pisanom obliku, na papiru, na prenosivom mediju za pohranu ili u komunikacijskom i informacijskom sustavu (CIS), ili objavom, ako se informacije dostavljaju u usmenom obliku, kao što je razgovor ili prezentacija. Klasificirani materijal fizički se označava kako bi se omogućila jednostavna identifikacija njegova stupnja tajnosti.
2. Potpuna oznaka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED mora na dokumentima biti napisana velikim tiskanim slovima, u cijelosti na francuskom i engleskom jeziku (prvo na francuskom jeziku), u skladu sa stavkom 3. Oznaka se ne prevodi na druge jezike.
3. Oznaka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED navodi se kako slijedi:
 - (a) na sredini vrha i dna svake stranice dokumenta;
 - (b) tako da se cijela oznaka stupnja tajnosti navede u jednom retku, bez bjelina s objiju strana kose crte;
 - (c) podebljanim velikim tiskanim slovima crne boje fonta *Times New Roman* veličine 16 obrubljenima sa svake strane.
4. Pri izradi dokumenta stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED potrebno je učiniti sljedeće:
 - (a) svaka stranica mora biti jasno označena stupnjem tajnosti;
 - (b) svaka stranica mora biti numerirana;
 - (c) dokument mora imati referentni broj i naslov koji sam po sebi nije klasificirani podatak, osim ako je označen kao takav;
 - (d) moraju se navesti svi prilozi i privitci, po mogućnosti na prvoj stranici; i
 - (e) na dokumentu se mora navesti datum njegove izrade.

Članak 9.

Skraćena oznaka stupnja tajnosti R-UE/EU-R

Skraćena oznaka R-UE/EU-R može se upotrebljavati za označavanje stupnja tajnosti pojedinih dijelova dokumenta stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ili u slučaju da se potpuna oznaka stupnja tajnosti ne može unijeti, primjerice na malom prenosivom mediju za pohranu. Može se upotrebljavati u dijelu teksta u kojem bi ponavljanje potpune oznake stupnja tajnosti bilo složeno. Skraćena oznaka ne upotrebljava se umjesto potpunih oznaka stupnja tajnosti na vrhu i dnu stranica dokumenta.

Članak 10.**Druge sigurnosne oznake**

1. Dokumenti stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED mogu nositi i druge oznake ili „sigurnosne oznake” kojima se označava, primjerice, područje na koje se dokument odnosi ili posebna distribucija osobama za koje je utvrđena nužnost pristupa podacima. Primjer:

UVID DOPUŠTEN

2. Na dokumentima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED može se nalaziti sigurnosno upozorenje s posebnim uputama za postupanje s dokumentima i upravljanje njima.

3. Kad god je to moguće, sve naznake za deklasifikaciju moraju se nalaziti na prvoj stranici dokumenta u trenutku njegove izrade. Može se upotrijebiti, primjerice, sljedeća oznaka:

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

do [dd. mm. gggg.]

Članak 11.**Elektronička obrada**

1. Dokumenti stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED izrađuju se elektroničkim sredstvima ako su takva sredstva dostupna.

2. Osoblje Revizorskog suda upotrebljava akreditirane komunikacijske i informacijske sustave (u daljnjem tekstu: „CIS”) za izradu podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED (vidjeti članak 6. Odluke br. 41-2021). Ako postoji dvojba o tome koji se CIS može upotrijebiti, osoblje se savjetuje sa službenom osobom Revizorskog suda za informacijsku sigurnost (u daljnjem tekstu: „ISO”). Uz savjetovanje s ISO-om u izvanrednim situacijama ili u posebnim tehničkim okolnostima mogu se primijeniti posebne procedure.

3. Dokumenti stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED, uključujući nacрте, kako je propisano člankom 5., ne smiju se slati običnom otvorenom elektroničkom poštom, ispisivati ili skenirati na standardnim pisačima ili skenerima niti se s njima smije postupati s pomoću osobnih uređaja članova osoblja. Za ispisivanje dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED upotrebljavaju se samo pisači ili kopirni uređaji spojeni na samostalna računala ili na akreditirani sustav.

Članak 12.**Distribucija**

Pošiljatelj dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED odlučuje o tome komu će distribuirati podatke, i to na temelju nužnosti pristupa podacima. Ako je potrebno, radi daljnje provedbe načela nužnosti pristupa podacima sastavlja se popis za distribuciju.

POGLAVLJE 3.

POSTUPANJE S POSTOJEĆIM PODATCIMA STUPNJA TAJNOSTI RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Članak 13.

Autorski nadzor

1. Autor podataka ima „autorski nadzor” nad podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED koje je izradio. Autorova prethodna pisana suglasnost mora se tražiti prije nego što se podatci mogu:

- (a) deklasificirati;
- (b) upotrijebiti u druge svrhe osim onih koje je utvrdio autor;
- (c) dati na uvid trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji;
- (d) objaviti strani izvan Revizorskog suda, ali unutar EU-a; ili
- (e) objaviti ugovaratelju ili mogućem ugovaratelju iz treće zemlje.

2. Imatelji podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED imaju pristup klasificiranim podacima kako bi mogli obavljati svoje dužnosti. Odgovorni su za ispravno postupanje, pohranu i zaštitu tih podataka u skladu s Odlukom br. 41-2021. Za razliku od autora klasificiranih podataka imatelji nisu ovlašteni odlučivati o deklasifikaciji ili daljnjem otkrivanju podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama.

3. Ako nije moguće utvrditi autora određenog podatka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED, služba Revizorskog suda koja te klasificirane podatke ima izvršava autorski nadzor. U slučaju da imatelj podataka smatra da postoji iznimna potreba za davanje određenog podatka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED na uvid određenoj trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji, Revizorski sud savjetuje se s jednom od stranaka iz sporazuma o sigurnosti podataka potpisanog s tom istom trećom zemljom ili međunarodnom organizacijom.

Članak 14.

CIS koji je prikladan za postupanje s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Za postupanje s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED i za slanje takvih podataka upotrebljavaju se elektronička sredstva ako su ona na raspolaganju. U skladu s člankom 6. Odluke br. 41-2021 upotrebljavaju se samo CIS-ovi i oprema koje je akreditirala druga institucija, tijelo ili agencija EU-a ili Revizorski sud.

Članak 15.

Posebne mjere za podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED na prenosivom mediju za pohranu

1. Upotreba prenosivog medija za pohranu nadzire se i evidentira. Upotrebljavaju se samo mediji za pohranu koje je osigurao Revizorski sud (ili druga institucija, tijelo ili agencija)
2. Ako se s klasificiranim dokumentom postupa elektronički ili ga se pohranjuje elektronički na prenosivim medijima za pohranu, npr. USB ključevima, USB tvrdim diskovima, CD-ovima, DVD-ovima ili memorijskim karticama (uključujući SSD (*)), klasifikacijska oznaka mora biti jasno vidljiva na prikazanim podacima, kao i u nazivu datoteke i na prenosivom mediju za pohranu podataka.

(*) SSD označava poluvodički uređaj za pohranu, uređaj s krutim elektrolitom ili disk s krutim elektrolitom.

3. Osoblje mora imati na umu da bi pri pohrani većih količina klasificiranih podataka pohranjenih na prenosivom mediju za pohranu mogao biti potreban veći stupanj tajnosti.
4. Za prijenos podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED na prenosiv medij za pohranu ili s tog medija upotrebljavaju se samo CIS-ovi koji su akreditirani na odgovarajući način.
5. Pri preuzimanju podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED s prenosivih medija za pohranu posebno se mora obratiti pozornost na to da se zajamči da na tim medijima prije prijenosa podataka nema virusa ili zlonamjernog softvera.
6. Ako je primjenjivo, s prenosivim medijima za pohranu postupa se u skladu sa svim sigurnosnim operativnim postupcima povezanim s upotrijebljenim sustavom za šifriranje.
7. Dokumenti na prenosivim medijima za pohranu koji više nisu potrebni ili koji su preneseni u odgovarajući CIS na siguran se način uklanjaju ili brišu s pomoću odobrenih proizvoda ili metoda. Ako prenosivi mediji za pohranu nisu odloženi u odgovarajući zaključani uredski ormarić, uništiti će se kada više ne budu potrebni. Pri svakom uništavanju ili brisanju upotrebljava se metoda koja je u skladu sa sigurnosnim pravilima Revizorskog suda. Vodi se inventarski popis prenosivih medija za pohranu, a njihovo se uništavanje bilježi.

Članak 16.

Postupanje s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED i njihovo čuvanje

1. U skladu s člankom 5. stavkom 8. i člankom 6. stavkom 9. Odluke br. 41-2021 s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED može se postupati u administrativnoj zoni ^(⁵) ili sigurnosnoj zoni u prostorijama Komisije ^(⁶) za čiju je upotrebu Revizorski sud sklopio sporazum o razini usluge, kako slijedi:
 - osoblje pri postupanju s podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED zatvara vrata ureda;
 - ako osoblje primi posjetitelja, uklanja iz vidika ili prekriva bilo koje podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED;
 - kada u uredu nema nikoga, osoblje podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ne ostavlja na vidljivom mjestu;
 - zasloni na kojima su prikazani podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED moraju stalno biti okrenuti u suprotnom smjeru od prozora i vrata kako bi se spriječila mogućnost da ih se neovlašteno vidjeti.
2. S podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED može se privremeno postupati izvan sigurnosne ili administrativne zone ako se imatelj obvezao da će poštovati kompenzacijske mjere za zaštitu podataka od pristupa neovlaštenih osoba. Kompenzacijske mjere obuhvaćaju najmanje sljedeće:
 - podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ne čitaju se na javnim mjestima;
 - klasificirani podatci EU-a uvijek moraju biti pod osobnim nadzorom imatelja;
 - kada se predmetni dokumenti ne čitaju ili se o njima ne raspravlja, spremljeni su u odgovarajući zaključani ormarić;
 - kada se predmetni dokument čita ili se o njemu raspravlja, vrata sobe zatvorena su;
 - o pojedinostima predmetnog dokumenta ne raspravlja se telefonom na nezaštićenoj liniji ili u nešifriranoj elektroničkoj poruci;
 - predmetni dokument smije se kopirati ili skenirati isključivo s pomoću samostojeće ili akreditirane opreme;

⁽⁵⁾ Kako je definirano u Prilogu Odluci br. 41-2021.

⁽⁶⁾ Kako je definirano u članku 18. Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

- predmetnim dokumentom može se rukovati i privremeno ga se može držati izvan administrativne ili sigurnosne zone samo najkraće potrebno vrijeme;
 - imatelj predmetnog dokumenta ne smije ga baciti, već ga vraća na čuvanje u administrativnu ili sigurnosnu zonu ili jamči njegovu uništenje odobrenom drobilicom ⁽⁷⁾.
3. Papirnati podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED čuvaju se u zaključanom uredskom ormariću u administrativnoj ili sigurnosnoj zoni. Privremeno se mogu čuvati izvan sigurnosne ili administrativne zone pod uvjetom da se imatelj obvezao da će poštovati kompenzacijske mjere.
 4. Dodatni savjeti mogu se zatražiti od ISO-a.
 5. Bilo koja sumnja na sigurnosni incident ili stvarni sigurnosni incident povezan s predmetnim dokumentom čim prije prijavljuje se ISO-u.

Članak 17.

Umnožavanje i prevođenje podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED mogu se umnožavati ili prevoditi prema uputama imatelja pod uvjetom da autor podataka nije odredio nikakve zadržke. Međutim, izrađuje se samo onoliko kopija koliko je nužno potrebno.
2. Ako se umnaža samo dio određenog klasificiranog dokumenta, primjenjuju se isti uvjeti kao pri umnožavanju cijelog dokumenta. Izvadci se također klasificiraju stupnjem tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED, osim ako ih je autor podataka posebno označio kao neklasificirane.
3. Sigurnosne mjere primjenjive na izvorne podatke primjenjuju se i na njihove preslike i prijevode.

Članak 18.

Opća načela za prijenos podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Kad god je to moguće, podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED koji se trebaju prenijeti izvan sigurnosnih ili administrativnih zona šalju se elektronički odgovarajućim akreditiranim sredstvima i/ili tako da su zaštićeni odobrenim kriptografskim proizvodima.
2. Ovisno o raspoloživim sredstvima ili posebnim okolnostima podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED mogu se fizički prenositi ručno, u papirnatom obliku ili na prenosivim medijima za pohranu. Upotreba prenosivih medija za pohranu za prenošenje podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ima prednost nad slanjem papirnatih dokumenata.
3. Smiju se upotrebljavati isključivo prenosivi mediji za pohranu koji su šifrirani proizvodom koji je odobrio ISO Revizorskog suda. S podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED na prenosivom mediju za pohranu koji nije zaštićen šifriranim proizvodom koji je odobrio ISO postupaju se na isti način kao i s papirnatim primjerkom.
4. Pošiljka može sadržavati više od jednog podatka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED pod uvjetom da se poštuje načelo nužnosti pristupa podacima.
5. Upotrebljava se ambalaža kojom se jamči da je sadržaj pošiljke izvan vidika. Podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED prenose se u neprozirnoj ambalaži, npr. omotnici, neprozirnoj fascikli ili aktovci. Vanjski dio ambalaže ne smije imati nikakvu naznaku naravi ili stupnja tajnosti sadržaja. Ako postoji unutarnji sloj ambalaže, označava se oznakom RESTREINT UE/EU RESTRICTED. Na oba sloja navodi se ime predviđenog primatelja, naziv radnog mjesta i adresa te povratna adresa za slučaj da se dostava ne može izvršiti.

⁽⁷⁾ Vidjeti članak 39. u nastavku za dodatne pojedinosti.

6. Sigurnosni incidenti koji uključuju podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED koje prenosi osoblje ili kurirska služba prijavljuju se u svrhu proizlazeće istrage ravnatelju Uprave za kadrovske poslove, financije i opće usluge preko ISO-a.

Članak 19.

Ručni prijenos prenosivih medija za pohranu

1. Uz prenosive medije za pohranu koji se upotrebljavaju za prijenos podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED prilaže se otpremnica u kojoj se navode pojedinosti o prenosivom mediju za pohranu koji sadržava klasificirane podatke, kao i o svim datotekama koje se na njemu nalaze, kako bi primatelj mogao obaviti potrebne provjere.
2. Na mediju se pohranjuju samo dokumenti koje je potrebno dostaviti. Svi klasificirani podatci na jednom USB ključu, primjerice, trebali bi biti namijenjeni istom primatelju. Pošiljatelj mora imati na umu da bi pri pohrani veće količine klasificiranih podataka pohranjenih na takvim uređajima mogao biti potreban veći stupanj tajnosti za uređaj u cjelini.
3. Za prijenos podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED upotrebljavaju se samo prenosivi mediji za pohranu koji imaju odgovarajuću klasifikacijsku oznaku.

Članak 20.

Prijenos dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED unutar zgrada Revizorskog suda

1. Osoblje može prenositi dokumente stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED unutar određene zgrade Revizorskog suda ili među zgradama institucija, agencija ili tijela Unije, ali dokumenti moraju stalno biti u nositeljevu posjedu i ne smiju se čitati u javnosti.
2. Dokumenti stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED mogu se slati internom poštom u druge urede Revizorskog suda u običnoj neprozirnoj omotnici, no bez oznake na omotnici da je sadržaj klasificiran.

Članak 21.

Prijenos dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED unutar Unije

1. Osoblje ili kurirska služba Revizorskog suda ili druge institucije, tijela ili agencije EU-a može prenositi podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED bilo gdje unutar Unije, pod uvjetom da postupa u skladu sa sljedećim uputama:
 - (a) za označavanje da se radi o podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED upotrebljava se neprozirna omotnica ili ambalaža. Vanjski dio ne smije imati nikakvu naznaku naravi ili stupnja tajnosti sadržaja;
 - (b) podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED moraju stalno biti u nositeljevu posjedu; i
 - (c) omotnica ili paket ne smiju se otvarati tijekom prenošenja, a podatci se ne smiju čitati na javnim mjestima.
2. Osoblje koje želi poslati podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED na druge lokacije u Uniji može dogovoriti dostavu na jedan od sljedećih načina:
 - nacionalnom poštanskom službom koja prati pošiljku ili određenim komercijalnim kurirskim službama koje jamče osobni ručni prijenos, pod uvjetom da ispunjavaju uvjete iz članka 23. ove Odluke; ili
 - vojnom, državnom ili diplomatskom kurirskom poštom, u koordinaciji s osobljem pisarnice.

Članak 22.

Prijenos podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED iz državnog područja treće zemlje ili u njega

1. Podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED osoblje može prenositi ručno između područja Unije i državnog područja treće zemlje.
2. Osoblje pisarnice može dogovoriti jednu od sljedećih vrsta prijenesa:
 - prijenos poštanskom službom uz praćenje pošiljke ili komercijalnim kurirskim službama koje jamče osobni ručni prijenos; ili
 - prijenos vojnom ili diplomatskom poštom.
3. Pri ručnom prenošenju papirnatih dokumenata ili prenosivih medija za pohranu klasificiranih stupnjem tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED članovi osoblja moraju ispunjavati sve sljedeće dodatne mjere:
 - Pri putovanju javnim prijevozom klasificirani podatci nose se u aktovci ili torbi koja je stalno u nositeljevu osobnom posjedu. Ne smiju se odlagati u spremnik za prtljagu.
 - Podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED šalju se u dvama slojevima ambalaže. Na unutarnjem sloju ambalaže nalazi se službeni pečat kojim se označava da je riječ o službenoj pošiljci koja se ne podvrgava sigurnosnom pregledu.
 - Nositelj sa sobom nosi kurirsku potvrdu, koju je izdala pisarnica, kojom se potvrđuje da nositelj ima odobrenje za prenošenje pošiljke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

Članak 23.

Prijenos koji obavljaju komercijalne kurirske službe

1. Za potrebe ove Odluke „komercijalne kurirske službe” uključuju nacionalne poštanske službe i komercijalna kurirska poduzeća koja pružaju vrstu usluge u kojoj se nakon plaćanja naknade podatci dostavljaju ručnim prijenosom ili praćenjem.
2. Komercijalne kurirske službe mogu angažirati podugovaratelja. Međutim, odgovornost za usklađenost s ovom Odlukom ostaje na kurirskoj službi.
3. Ako je predviđeni primatelj izvan EU-a, upotrebljavaju se dva sloja ambalaže. Pri pripremi klasificiranih pošiljaka pošiljatelj ima na umu da komercijalne kurirske službe smiju dostaviti pošiljke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED samo predviđenom primatelju, propisno ovlaštenom zamjeniku, nadzornom službeniku pisarnice ili njegovu propisno ovlaštenom zamjeniku ili službeniku na recepciji. Kako bi se smanjio rizik od toga da pošiljka ne dođe do predviđenog primatelja, na vanjskom i, prema potrebi, unutarnjem sloju ambalaže pošiljke nalazi se povratna adresa.
4. Usluge koje nude komercijalne kurirske službe koje pružaju usluge elektroničke preporučene dostave ne upotrebljavaju se za podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

Članak 24.

Drugi posebni uvjeti za postupanje

1. Moraju se poštovati svi uvjeti prijenesa utvrđeni u sporazumu o sigurnosti podataka ili administrativnim sporazumima. Ako članovi osoblja imaju nedoumice, savjetovat će se s ISO-om ili s osobljem pisarnice.
2. Za klasificirane podatke koji su zaštićeni kriptografskim proizvodima zahtjev u pogledu dvostruke ambalaže može se zanemariti. Međutim, za potrebe adresiranja, a i zato što prenosivi medij za pohranu nosi izričitu oznaku stupnja tajnosti, medij se prenosi najmanje u običnoj omotnici, ali mogu biti potrebne dodatne fizičke mjere zaštite, npr. omotnice sa zračnim jastučićima.

POGLAVLJE 4.

POVJERLJIVI SASTANCI

Članak 25.

Priprema za sastanak stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Sastanci na kojima će se raspravljati o podacima stupnja tajnosti *RESTREINT UE/EU RESTREINT* održavaju se samo u dvorani za sastanke koja je akreditirana na odgovarajućoj ili višoj razini. Ako ti prostori nisu na raspolaganju, osoblje se savjetuje s ISO-om.
2. Dnevni red u pravilu nije klasificirani podatak. Ako se na dnevnom redu sastanka spominju klasificirani dokumenti, to ne znači nužno da je dnevni red klasificiran. Točke dnevnog reda sastavljaju se tako da se njima ne ugrožava zaštita interesa Unije ili jedne država članica ili više njih.
3. Ako su dnevnom redu priložene elektroničke datoteke koje sadržavaju podatke stupnja tajnosti *RESTREINT UE/EU RESTREINT*, obvezno ih je zaštititi kriptografskim proizvodima koje je odobrio ISO Revizorskog suda.
4. Organizatori sastanka upozoravaju sudionike da se nijedna primjedba poslana o točki dnevnog reda koja sadržava podatke stupnja tajnosti *RESTREINT UE/EU RESTREINT* ne smije slati običnom otvorenom elektroničkom poštom ili drugim sredstvom koje nije propisno akreditirano u skladu s člankom 11. ove Odluke.
5. Kako bi omogućili neometan tijek sastanka, organizatori sastanka nastoje na dnevnom redu grupirati točke s podacima stupnja tajnosti *RESTREINT UE/EU RESTREINT* tako da budu jedna iza druge. Samo osobe s utvrđenom nužnošću pristupa podacima mogu biti prisutne tijekom rasprava o klasificiranim točkama.
6. Sudionike sastanka već se u pozivu upozorava da će se razgovarati o klasificiranim temama i da će se primjenjivati odgovarajuće sigurnosne mjere.
7. Sudionike se u pozivu ili obavijesti na samom dnevnom redu upozorava na to da se prijenosni elektronički uređaji trebaju isključiti tijekom rasprave o točkama s podacima stupnja tajnosti *RESTREINT UE/EU RESTRICTED*.
8. Organizatori sastanka prije sastanka sastavljaju potpuni popis vanjskih sudionika.

Članak 26.

Elektronička oprema u dvorani za sastanke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. U slučaju da se prenose podatci stupnja tajnosti *RESTREINT UE/EU RESTRICTED*, npr. u okviru prezentacije ili videokonferencije, smiju se upotrebljavati samo IT sustavi akreditirani u skladu s člankom 11. ove Odluke.
2. Predsjedatelj sastanka dužan je zajamčiti da su svi neovlašteni prijenosni elektronički uređaji isključeni.

Članak 27.

Postupci koje je potrebno primijeniti na sastanku stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Predsjedatelj na početku povjerljive rasprave objavljuje da sastanak počinje biti povjerljiv. Vrata i prozori zatvaraju se.
2. Sudionicima i, prema potrebi, usmenim prevoditeljima na početku rasprave daje se samo potreban broj dokumenata.

Dokumenti stupnja tajnosti *RESTREINT UE/EU RESTRICTED* ne smiju se ostavljati bez nadzora u svim trenucima odmora tijekom sastanka.

3. Na kraju sastanka sudionici i usmeni prevoditelji upozoravaju se da klasificirane dokumente ili moguće klasificirane bilješke ne ostavljaju u prostoriji bez nadzora. Klasificirane dokumente ili bilješke koje sudionici na kraju sastanka ne ponesu organizatori sastanka prikupljaju i uništavaju u odgovarajućim drobilicama.

4. Popis sudionika i sažetak svih klasificiranih podataka koji se dijele s državama članicama i koji su usmeno objavljeni trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama bilježe se tijekom sastanka kako bi bili uključeni u ishod postupka.

Članak 28.

Usmeni i pismeni prevoditelji

Pristup podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED imaju samo usmeni i pismeni prevoditelji na koje se primjenjuje Pravilnik o osoblju ili Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europske unije ili oni koji imaju ugovornu obvezu s Revizorskim sudom.

POGLAVLJE 5.

DIJELJENJE I RAZMJENA PODATAKA STUPNJA TAJNOSTI RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Članak 29.

Suglasnost autora podataka

Ako Revizorski sud nije autor klasificiranih podataka koji se žele otkriti ili podijeliti ili izvornog materijala koji ti podatci mogu sadržavati, služba Revizorskog suda koja te klasificirane podatke ima najprije mora zatražiti autorovu pisanu suglasnost za davanje uvida u te podatke. Ako nije moguće utvrditi tko je autor, autorski nadzor izvršava služba Revizorskog suda koja te klasificirane podatke ima.

Članak 30.

Dijeljenje podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED s drugim subjektima Unije

1. Podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED dijele se s drugom institucijom, agencijom, tijelom ili uredom Unije samo ako je za primatelja utvrđena nužnost pristupa podacima i subjekt je potpisao odgovarajući pravni sporazum s Revizorskim sudom.

2. Kad je riječ o prijenosu podataka unutar Revizorskog suda, pisarnica koja je uspostavljena u okviru tajništva Revizorskog suda u pravilu je ulazna i izlazna točka za podatke sa stupnjem tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED koje Revizorski sud razmjenjuje s drugim institucijama, agencijama, tijelima i uredima Unije. Međutim, podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED mogu se nakon informiranja ISO-a Revizorskog suda i pisarnice izravno prenijeti predviđenim primateljima.

Članak 31.

Razmjena podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED s državama članicama

1. Podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED mogu se podijeliti s državama članicama ako je za primatelja utvrđena nužnost pristupa podacima.

2. Klasificirani podatci država članica koji su označeni ekvivalentnom nacionalnom klasifikacijskom oznakom ⁽⁸⁾ i koji su dostavljeni Revizorskom sudu imaju jednaku razinu zaštite kao i podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

⁽⁸⁾ Tablica ekvivalentnosti oznaka država članica utvrđena je u Prilogu I. Odluci (EU, Euratom) 2015/444.

Članak 32.

Razmjena podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama

1. Podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED otkrivaju se trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji samo ako je za primatelja utvrđena nužnost pristupa podatcima te je predmetna zemlja ili međunarodna organizacija uspostavila odgovarajući pravni ili administrativni okvir, npr. sporazum o sigurnosti podataka ili administrativni sporazum s Revizorskim sudom. Odredbe takvog sporazuma ili dogovora imaju prednost pred odredbama ove Odluke.
2. Pisarnica u okviru tajništva Revizorskog suda u pravilu je glavna ulazna i izlazna točka za razmjenu podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED između Revizorskog suda, trećih zemalja i međunarodnih organizacija.
3. Kako bi se zajamčila sljedivost, pisarnica evidentira podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED u sljedećim slučajevima:
 - kada stignu u organizacijski subjekt ili kada iz njega budu uklonjeni; i
 - kada stignu u CIS ili kada iz njega budu uklonjeni.
4. Takva evidencija može se voditi na papiru ili u elektroničkim očevidnicima.
5. Postupci evidentiranja klasificiranih podataka koji se obrađuju u akreditiranom CIS-u mogu se obavljati procesima unutar samog CIS-a. CIS u tom slučaju uključuje mjere kojima se jamči cjelovitost evidencije.
6. Za klasificirane podatke primljene od trećih zemalja ili međunarodnih organizacija utvrđuje se jednaka razina zaštite kao za klasificirane podatke EU-a koji imaju istovjetnu klasifikacijsku oznaku kako je utvrđeno u odgovarajućem sporazumu o sigurnosti podataka ili administrativnom sporazumom.

Članak 33.

Iznimno *ad hoc* otkrivanje podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Ako Revizorski sud ili neka od njegovih službi utvrdi da postoji iznimna potreba za otkrivanjem podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED trećoj zemlji, međunarodnoj organizaciji ili subjektu EU-a, a sporazum o sigurnosti podataka ili administrativni sporazum ne postoji, primjenjuje se postupak iznimnog *ad hoc* otkrivanja podataka.
2. Službe Revizorskog suda kontaktiraju ISO-a i autora podataka. Revizorski sud savjetuje se s jednom od stranaka iz sporazuma o sigurnosti podataka potpisanog s tim istim subjektom EU-a, trećom zemljom ili međunarodnom organizacijom.
3. Nakon tog savjetovanja kolegij Revizorskog suda može na temelju prijedloga glavnog tajnika odobriti davanje predmetnih podataka na uvid.

POGLAVLJE 6.

KRAJ ŽIVOTNOG CIKLUSA PODATAKA STUPNJA TAJNOSTI RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Članak 34.

Kada deklasificirati podatke

1. Podatci ostaju klasificirani samo onoliko koliko je za njih potrebna zaštita. Deklasifikacija znači da se podatci više ne smatraju klasificiranim. Kada je to moguće, u trenutku izrade klasificiranih podataka EU-a autor podataka navodi mogu li se podatci deklasificirati na određeni datum ili nakon određenog događaja. U protivnom autor podataka redovito preispituje podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED kako bi utvrdio je li klasifikacija još primjerena.

2. Podatci klasificirani stupnjem tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED čiji je autor Revizorski sud automatski će se deklasificirati nakon trideset godina u skladu s Uredbom (EEZ, Euratom) br. 354/83 ⁽⁹⁾ kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1700/2003 ⁽¹⁰⁾ te Uredbom Vijeća (EU) 2015/496 ⁽¹¹⁾.

3. Dokumenti Revizorskog suda mogu se deklasificirati i na *ad hoc* osnovi, npr. nakon zahtjeva javnosti za pristup dokumentima.

Članak 35.

Nadležnost za deklasifikaciju

1. Podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ne smiju se deklasificirati bez dopuštenja autora podataka.
2. Služba Revizorskog suda koja je izradila klasificirani dokument nadležna je odlučiti o tome može li se dokument deklasificirati. Unutar Revizorskog suda za sve je zahtjeve za deklasifikaciju potrebno savjetovanje s rukovoditeljem, ravnateljem službe u kojoj je dokument izrađen ili voditeljem radnog zadatka. Ako je služba prikupila klasificirane podatke iz različitih izvora, prvo traži pristanak svih drugih stranaka koje su dostavile izvorni materijal, među ostalim u državama članicama, drugim tijelima EU-a, trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama.
3. Ako izvorna služba Revizorskog suda više ne postoji i njezine je nadležnosti preuzela druga služba, odluku u pogledu deklasifikacije donosi ta služba. Ako izvorna služba Revizorskog suda više ne postoji i njezine nadležnosti nije preuzela druga služba, odluku o deklasifikaciji zajednički donose ravnatelji Revizorskog suda.

Članak 36.

Osjetljivi neklasificirani podatci

Ako se nakon pregleda dokumenta donese odluka o deklasifikaciji, razmatra se treba li dokument imati oznaku distribucije za osjetljive neklasificirane podatke u smislu točke 16. politike klasifikacije informacija na Revizorskom sudu i točke 4. smjernica o klasificiranju podataka koji nisu klasificirani podatci EU-a i postupanju s njima ⁽¹²⁾.

Članak 37.

Kako označiti da je dokument deklasificiran

1. Izvorna klasifikacijska oznaka na vrhu i dnu svake stranice mora biti vidljivo precrtana (ne izbrisana), u elektroničkom obliku upotrebom funkcije „precrtano“ (engl. *strikethrough*), a u ispisima ručno.
2. Na prvoj (naslovnoj) stranici žigom se označava da je dokument deklasificiran te se dodaju podatci o tijelu odgovornom za deklasifikaciju i odgovarajući datum.

⁽⁹⁾ Uredba Vijeća (EEZ, Euratom) br. 354/83 od 1. veljače 1983. o otvaranju za javnost povijesnih arhiva Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 43, 15.2.1983., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1700/2003 od 22. rujna 2003. o izmjeni Uredbe (EEZ, Euratom) br. 354/83 o otvaranju za javnost povijesnih arhiva Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 243, 27.9.2003., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Uredba Vijeća (EU) 2015/496 od 17. ožujka 2015. o izmjeni Uredbe (EEZ, Euratom) br. 354/83 u pogledu pohranjivanja povijesnih arhiva institucija u Europskom sveučilišnom institutu u Firenci (SL L 79, 25.3.2015., str. 1.).

⁽¹²⁾ Obavijest za osoblje br. 123/20, dostupno na sljedećoj poveznici: https://www.eca.europa.eu/Documents/Information_Classification_Policy_EN.pdf

3. Izvorni primatelji podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED obavještavaju se o deklasifikaciji. Prvi primatelji odgovorni su za obavještavanje svih daljnjih primatelja kojima su poslali ili kopirali izvorne podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED.
4. Arhiv Revizorskog suda obavještava se o svim donesenim odlukama o deklasifikaciji.
5. Na sve prijevode klasificiranih podataka primjenjuju se isti postupci deklasifikacije kao na izvornu jezičnu verziju.

Članak 38.

Djelomična deklasifikacija podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Moguća je i djelomična deklasifikacija (npr. priloga, samo nekih stavaka). Postupak je identičan postupku za deklasifikaciju cijelog dokumenta.
2. Nakon djelomične deklasifikacije („čišćenja”) podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED nastaje deklasificirani izvadak.
3. Dijelovi koji ostaju klasificirani zamjenjuju se sljedećom oznakom:

DIO KOJI SE NE DEKLASIFICIRA

ili u samom tekstu, ako je dio koji ostaje klasificiran dio stavka, ili kao stavak, ako je dio koji ostaje klasificiran poseban stavak ili obuhvaća više od jednog stavka.

4. Ako se određeni prilog ne može deklasificirati u potpunosti te stoga nije uključen u izvadak, to se u tekstu posebno navodi.

Članak 39.

Rutinsko uništavanje i brisanje podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED

1. Revizorski sud ne prikuplja velike količine klasificiranih podataka.
2. Službe koje su autori podataka u kratkim razmacima rutinski pregledavaju manje količine za uništavanje ili brisanje. U redovitim vremenskim razmacima pregledavaju se i podatci pohranjeni na papiru i podatci pohranjeni u CIS-u.
3. Osoblje uništava ili na siguran način briše sve dokumente stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED koji više nisu potrebni, pri čemu se poštuju svi zahtjevi u pogledu arhiviranja izvornog dokumenta.
4. Osoblje ne mora obavijestiti autora podataka u slučaju da uništi ili izbriše primjerke dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED.
5. Za nacрте materijala koji sadržavaju klasificirane podatke primjenjuju se iste metode odlaganja kao i za finalizirane klasificirane dokumente.
6. Za uništavanje dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED upotrebljavaju se samo odobrene drobilice. Za uništavanje dokumenata stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED primjerene su drobilice razine 4 standarda DIN 32757 i razine 5 standarda DIN 66399.
7. Ostaci uništenog papira iz odobrenih drobilica mogu se zbrinuti kao uobičajeni uredski otpad.

8. Svi mediji i uređaji koji sadržavaju podatke stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED moraju se na odgovarajući način očistiti nakon isteka njihova ciklusa uporabe. Elektronički podatci uništavaju se ili brišu iz izvora informacijske tehnologije i povezanih medija za pohranu (uključujući sigurnosne kopije) tako da je moguće razumno jamčiti da se podatci ne mogu povratiti. Čišćenjem se uklanjaju podatci iz uređaja za pohranu te sve oznake i dnevnički zapisi.

9. Računalni mediji za pohranu predaju se ISO-u radi uništenja i zbrinjavanja.

Članak 40.

Evakuiranje i uništavanje podataka stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED u izvanrednoj situaciji

1. Ravnatelj Uprave za kadrovske poslove, financije i opće usluge te ISO osmišljavaju i odobravaju planove za evakuaciju i uništavanje u izvanrednoj situaciji te ih po potrebi aktiviraju kako bi se zaštitili podatci stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED za koje postoji znatan rizik od toga da tijekom krizne situacije dođu u neovlaštene ruke. Prema redoslijedu prioriteta i ovisno o vrsti izvanrednog stanja razmatra se sljedeće:

- (1) premještanje klasificiranih podataka EU-a na alternativno sigurno mjesto, ako je moguće u administrativnu zonu ili pisarnicu unutar prostorija Revizorskog suda;
- (2) evakuiranje klasificiranih podataka EU-a na alternativno sigurno mjesto, ako je moguće u administrativnu ili sigurnosnu zonu određene druge zgrade te ako je moguće, u sigurnosnu zonu u prostorijama Komisije za čiju je upotrebu Revizorski sud sklopio sporazum o razini usluge;
- (3) uništavanje klasificiranih podataka EU-a, ako je moguće upotrebom odobrenih sredstava za uništavanje.

2. Kada se planovi za izvanredne situacije aktiviraju, prioritet se daje premještanju ili uništavanju podataka viših razina.

3. Operativne pojedinosti planova za evakuiranje i uništavanje u izvanrednim situacijama same po sebi klasificiraju se stupnjem tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

Članak 41.

Arhiviranje

1. Odluke o tome je li određene podatke potrebno arhivirati i u kojem slučaju to učiniti te odgovarajuće praktične mjere koje treba poduzeti moraju biti u skladu s politikama Revizorskog suda u pogledu informacijske sigurnosti, klasifikacije informacija i arhiviranja.

2. Dokumenti stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ne šalju se u Povijesni arhiv Europske unije u Firenci.

POGLAVLJE 7.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 42.

Transparentnost

O ovoj se Odluci obavještava osoblje Revizorskog suda i pojedince na koje se ona odnosi te se ona objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 43.

Stupanje na snagu

Nakon što je donese Upravni odbor, ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

U Luxembourggu 1. ožujka 2023.

Za Upravni odbor Revizorskog suda
Predsjednik
Tony MURPHY

PRILOG

Kategorije osoblja koje mogu imati pristup podacima stupnja tajnosti RESTREINT UE/EU RESTRICTED ako su ti podatci potrebni za obavljanje njihovih profesionalnih dužnosti

Kategorije osoblja Revizorskog suda	Pristup podacima stupnja tajnosti R-UE/EU-R	Uvjeti
Dužnosnici	Da	Informiranje + prihvaćanje + nužnost pristupa podacima
Privremeno osoblje	Da	Informiranje + prihvaćanje + nužnost pristupa podacima
Ugovorno osoblje	Da	Informiranje + prihvaćanje + nužnost pristupa podacima
Upućeni nacionalni stručnjaci iz država članica EU-a	Da	Informiranje (koje provodi Revizorski sud) + prihvaćanje + nužnost pristupa podacima
Stażisti	Ne	Nema iznimaka
Sve druge kategorije osoblja (vanjski djelatnici, vanjski suradnici <i>intra muros</i> itd.)	Ne	Savjetovanje s ISO-om u slučaju bilo koje iznimke

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)

ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR